

LÅNGSIKTIGA TRENDER OCH VIKTIGA SAMHÄLLSPROBLEM

JOHAN MARTINSSON
DOCENT I STATSIVETENSKAP
FÖRESTÅNDARE FÖR SOM-INSTITUTET

Innehåll i denna presentation

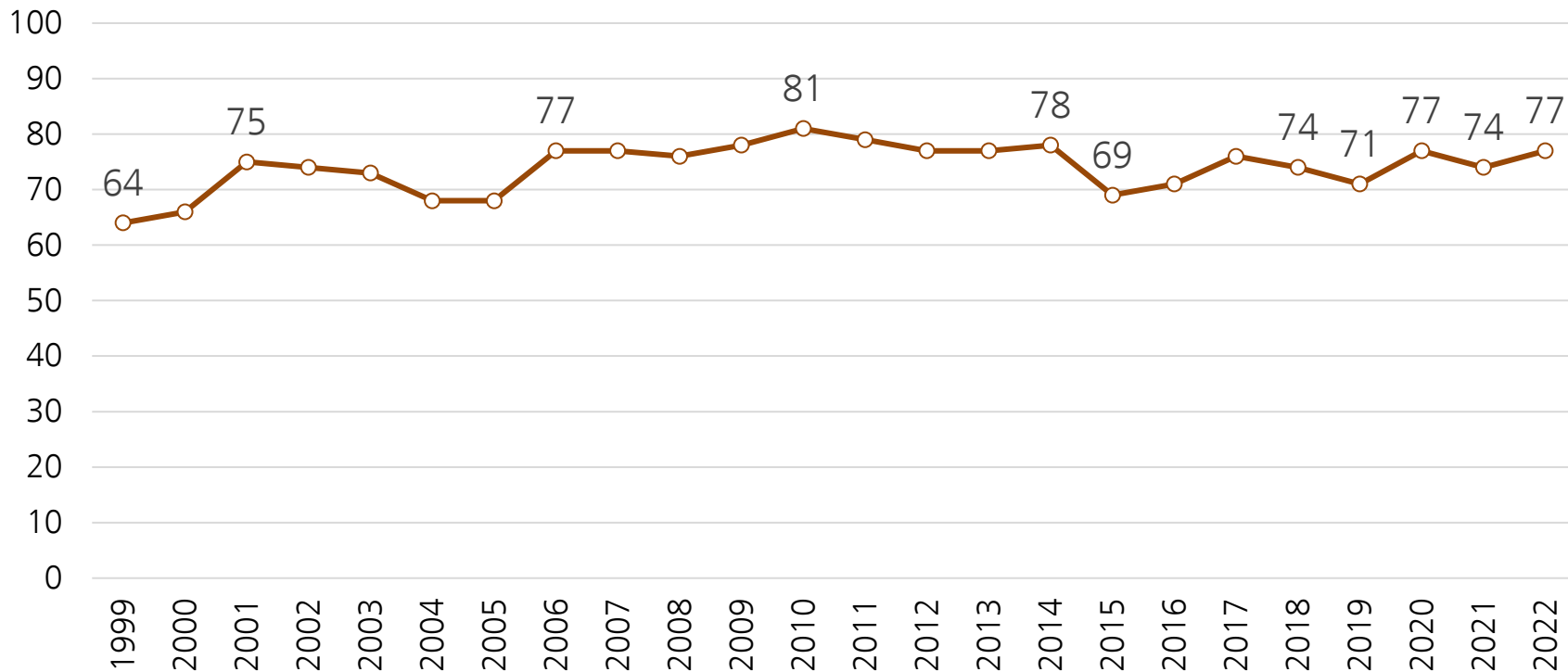
- Några övergripande indikatorer på samhällsutvecklingen
 - Samhällets och hushållens ekonomi
 - Opinionstrenden i ett urval centrala politiska sakfrågor
 - Medborgarnas viktigaste samhällsproblem och politiska frågor
-

ÖVERGRIPANDE INDIKATORER

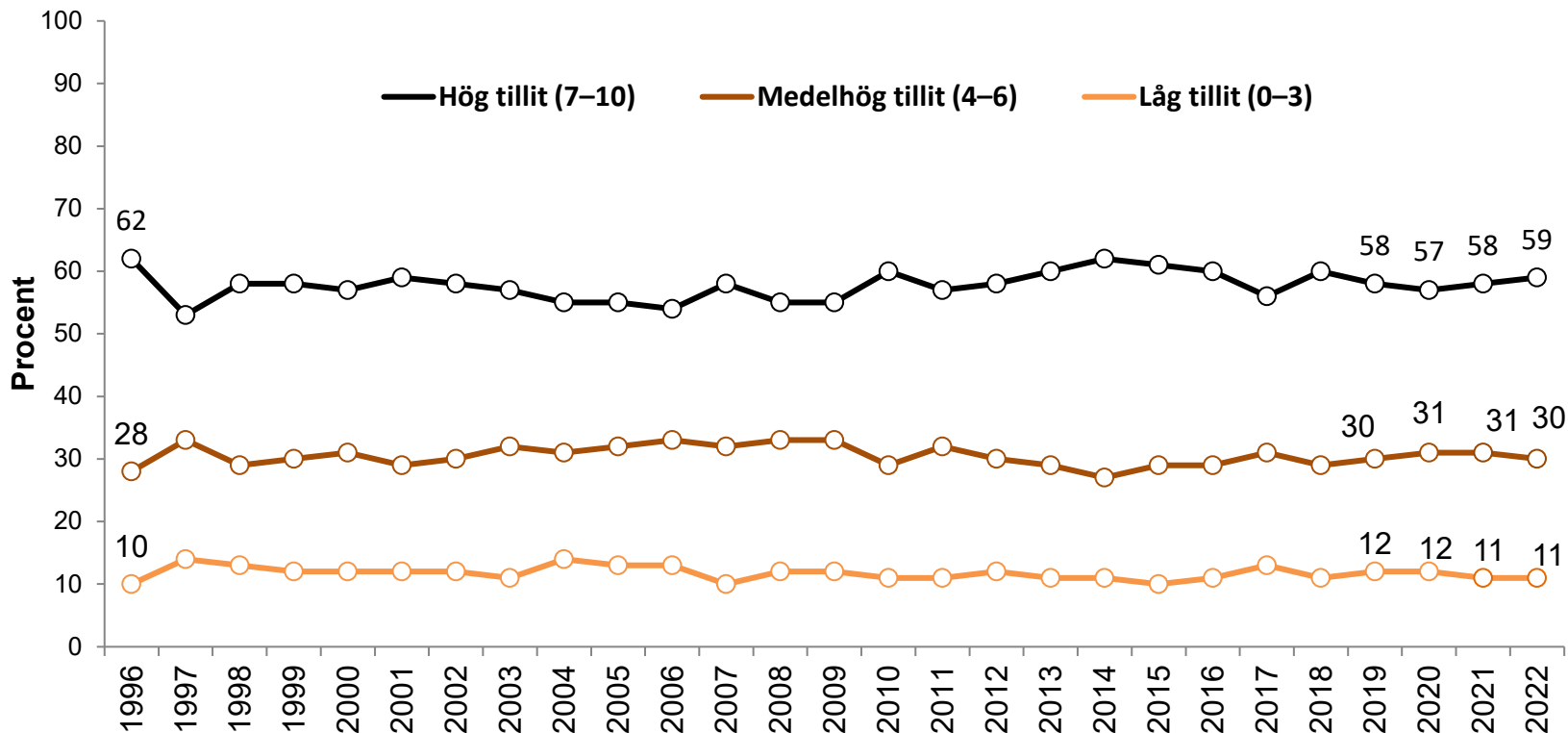
Bedömning av hur demokratin fungerar

Andel mycket/ganska nöjd (procent)

”Enligt din uppfattning, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?”

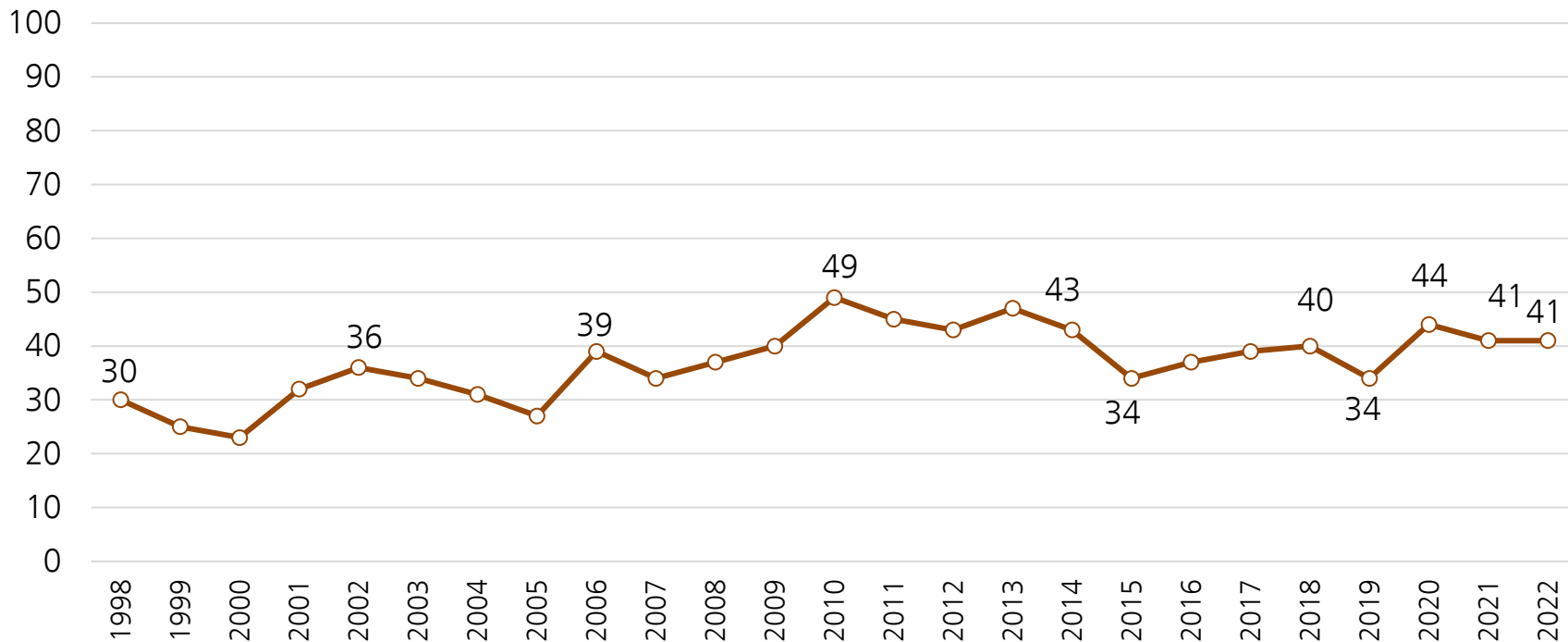
Mellanmänsklig tillit (procent)

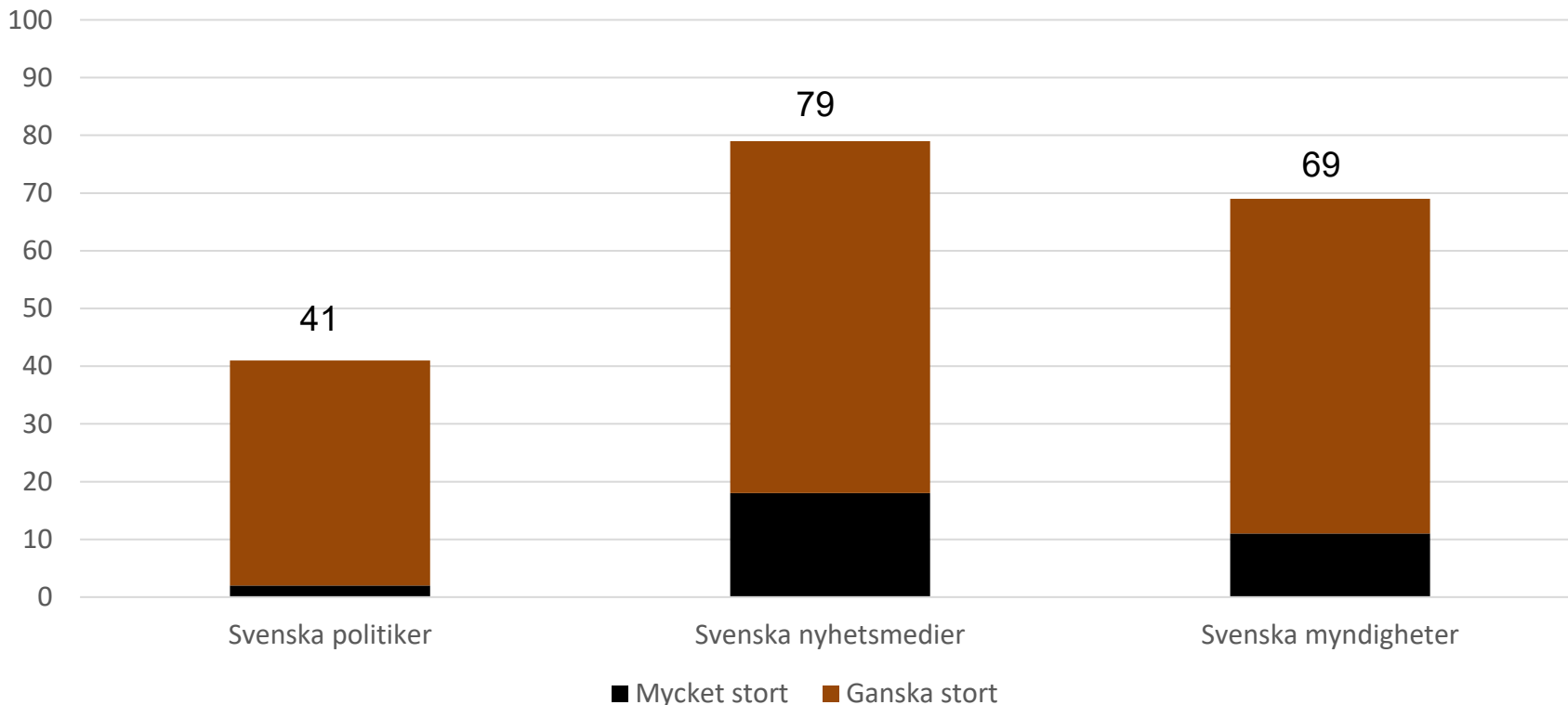
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1996-2022

Förtroende för svenska politiker

Andel mycket/ganska stort förtroende (procent)

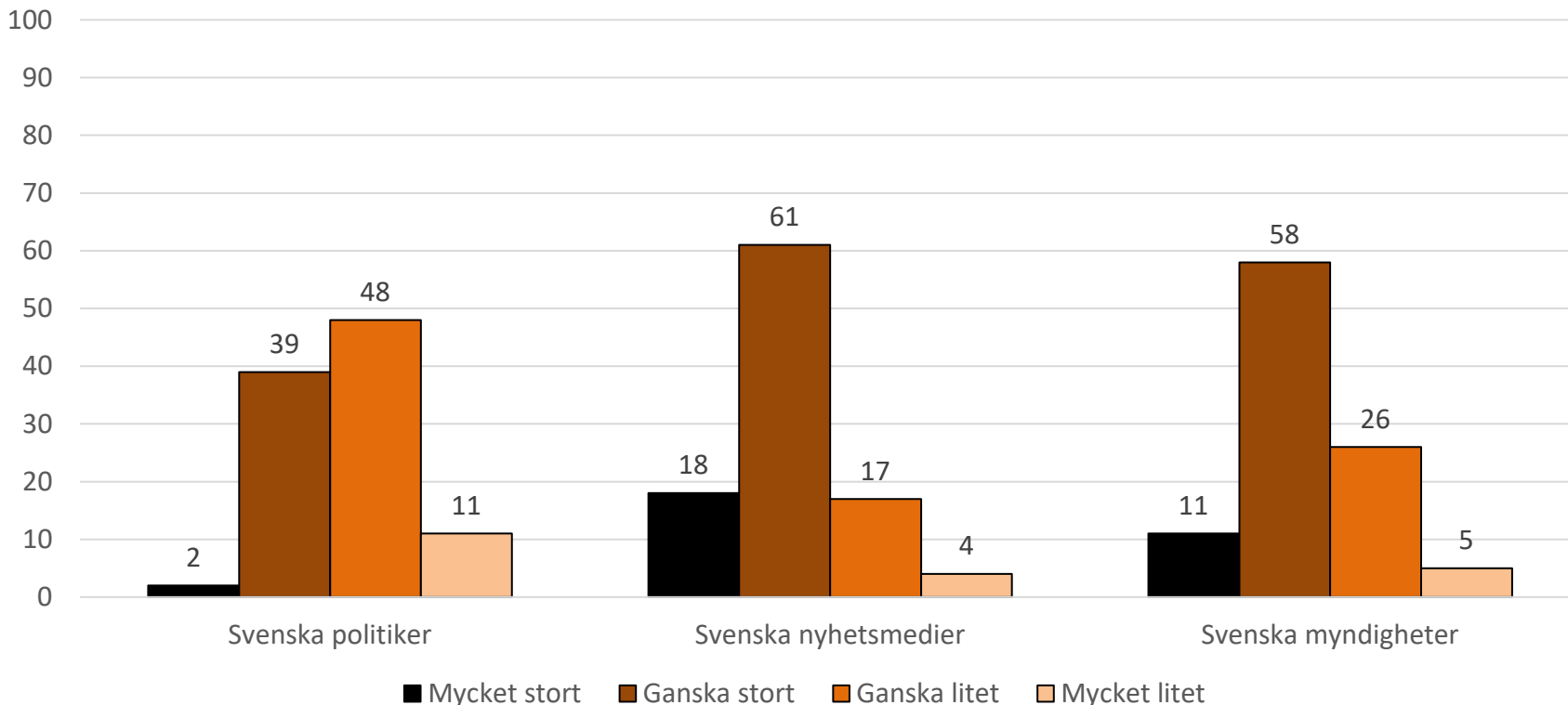

Förtroende för politiker, myndigheter och nyhetsmedier 2022

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2022

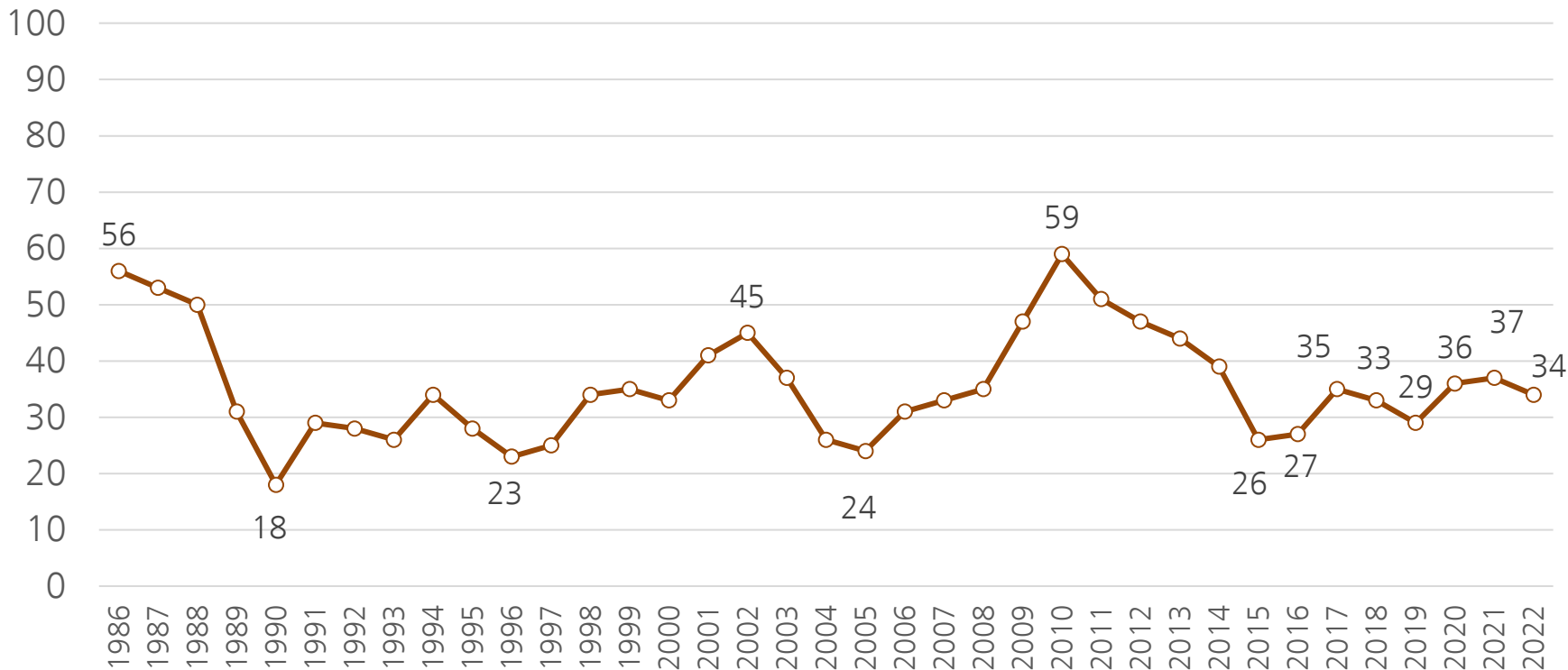
Förtroende för politiker, myndigheter och nyhetsmedier 2022

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2022

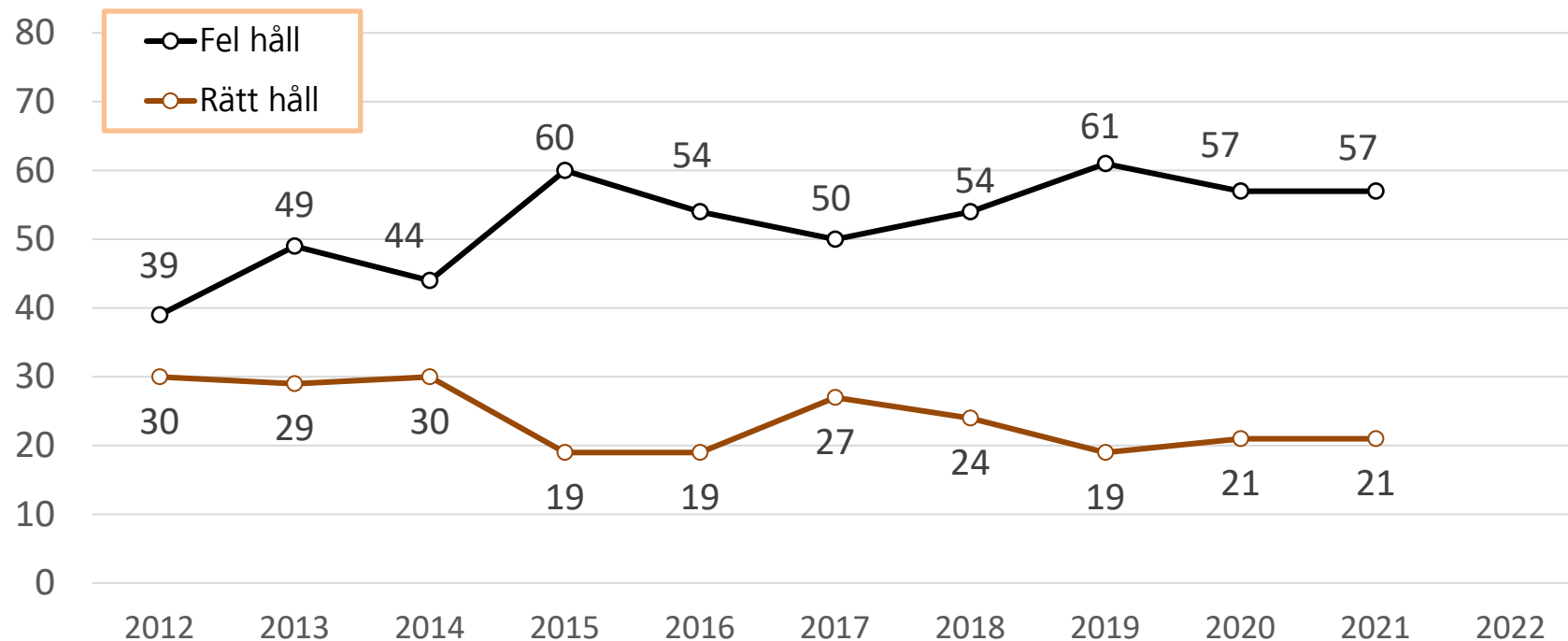
Bedömning av regeringens arbete

Andel mycket/ganska bra (procent)

"Allmänt sett, tycker du att utvecklingen i Sverige går åt rätt håll eller åt fel håll?"

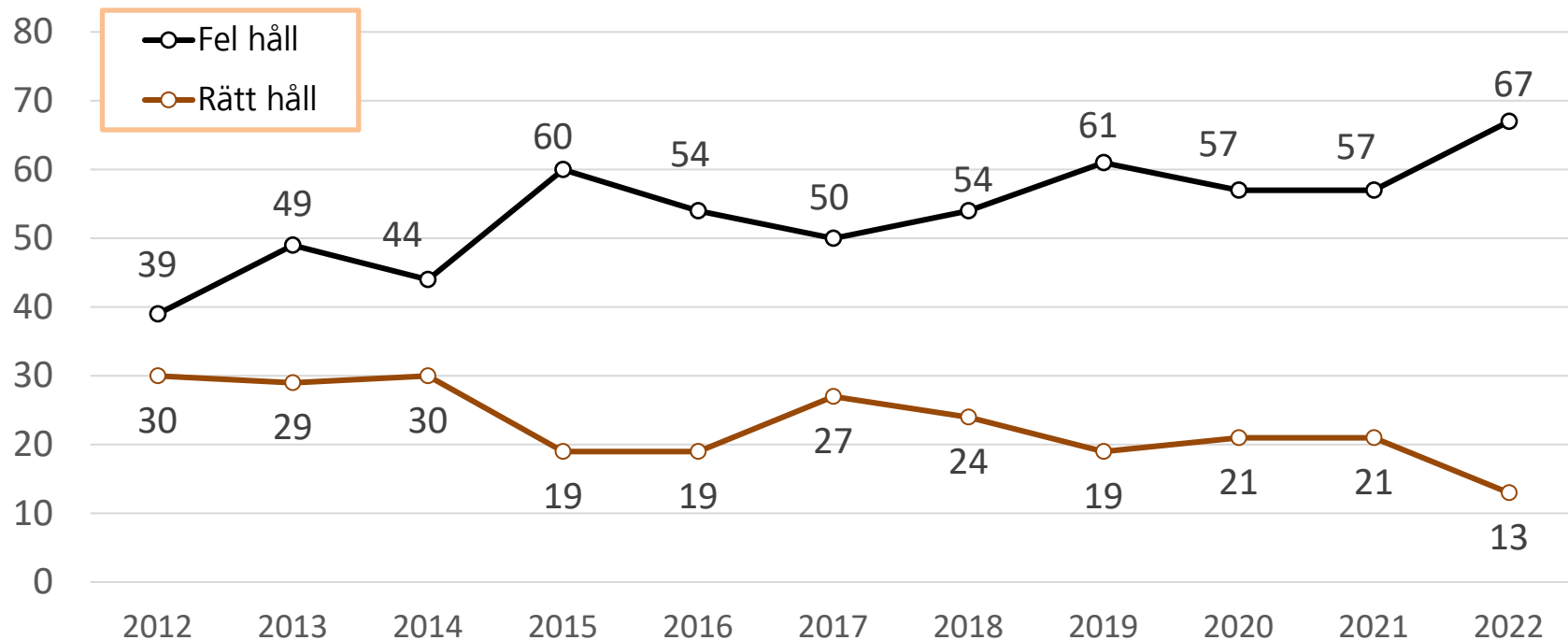
Bedömning av utvecklingen i Sverige (procent)

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2012–2022

"Allmänt sett, tycker du att utvecklingen i Sverige går åt rätt håll eller åt fel håll?"

Bedömning av utvecklingen i Sverige (procent)

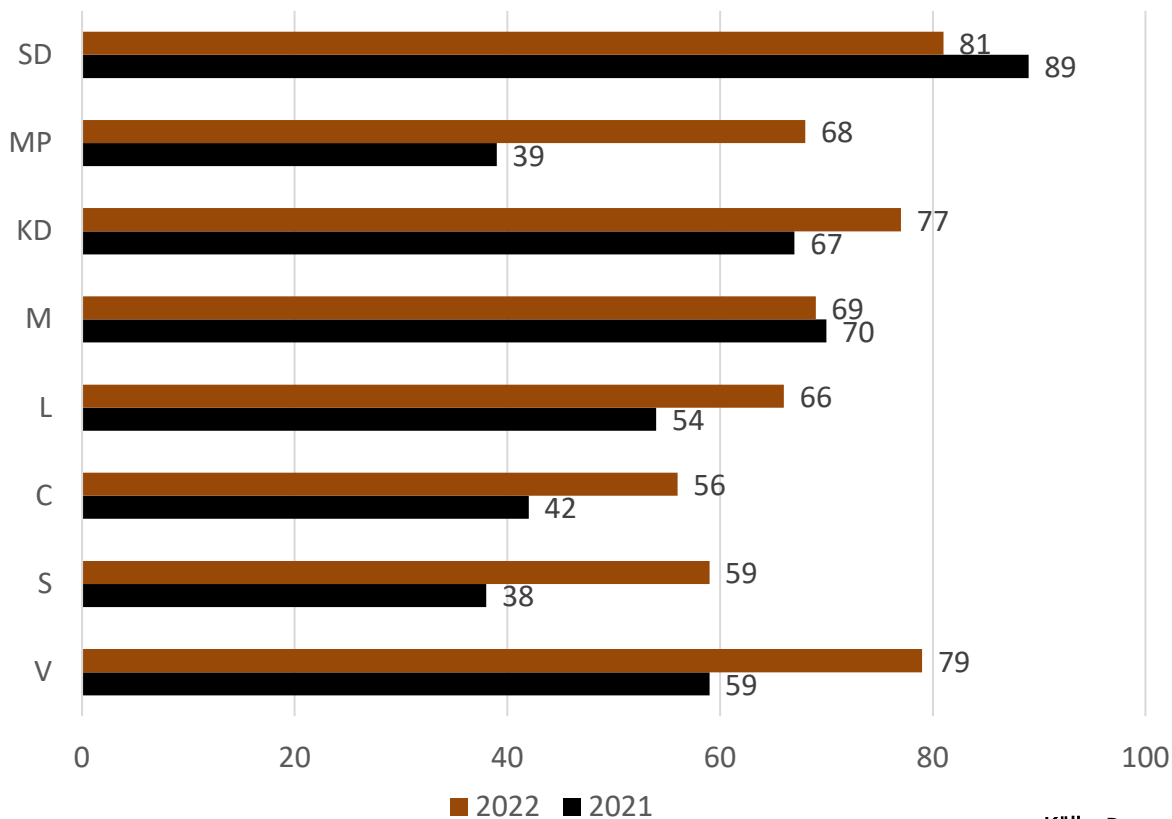

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2012–2022

"Allmänt sett, tycker du att utvecklingen i Sverige går åt rätt håll eller åt fel håll?"

Utvecklingen i Sverige går åt fel håll 2021 och 2022 (procent)

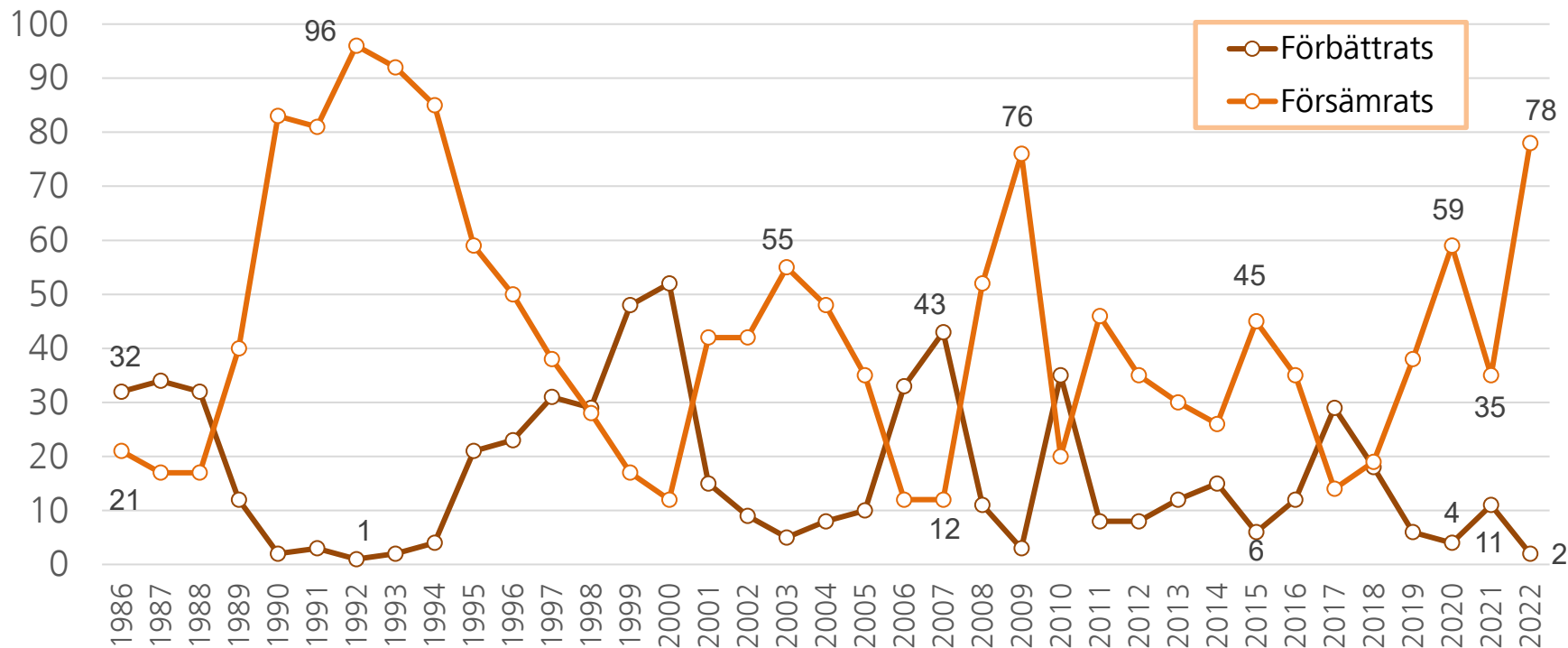
Sammanfattning övergripande indikatorer

- ✓ Nöjdhet med demokratin och förtroende för politiker och andra människor står stabilt högt
- ✓ Rekord i negativ syn på Sveriges utveckling

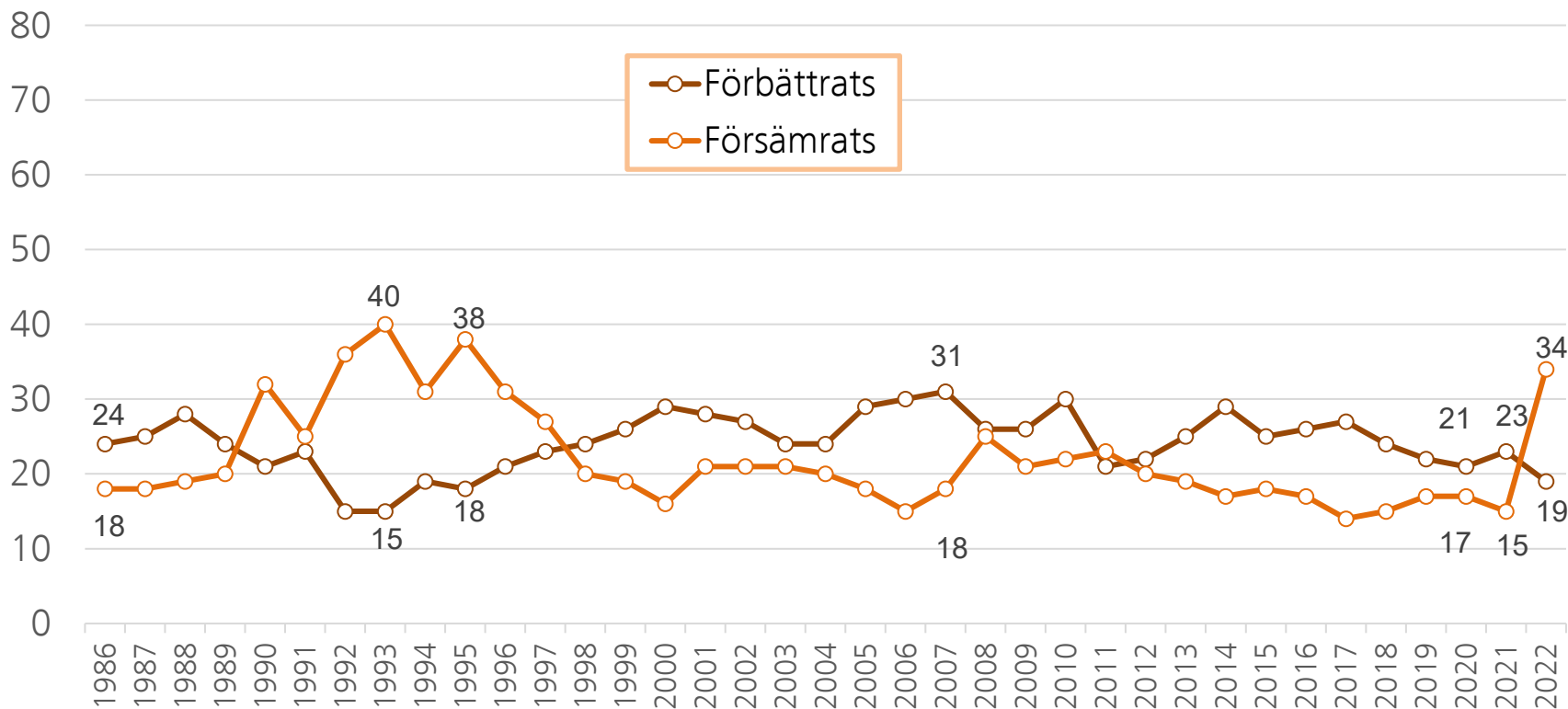
SYNEN PÅ EKONOMIN

Bedömningar av den svenska ekonomin (procent)

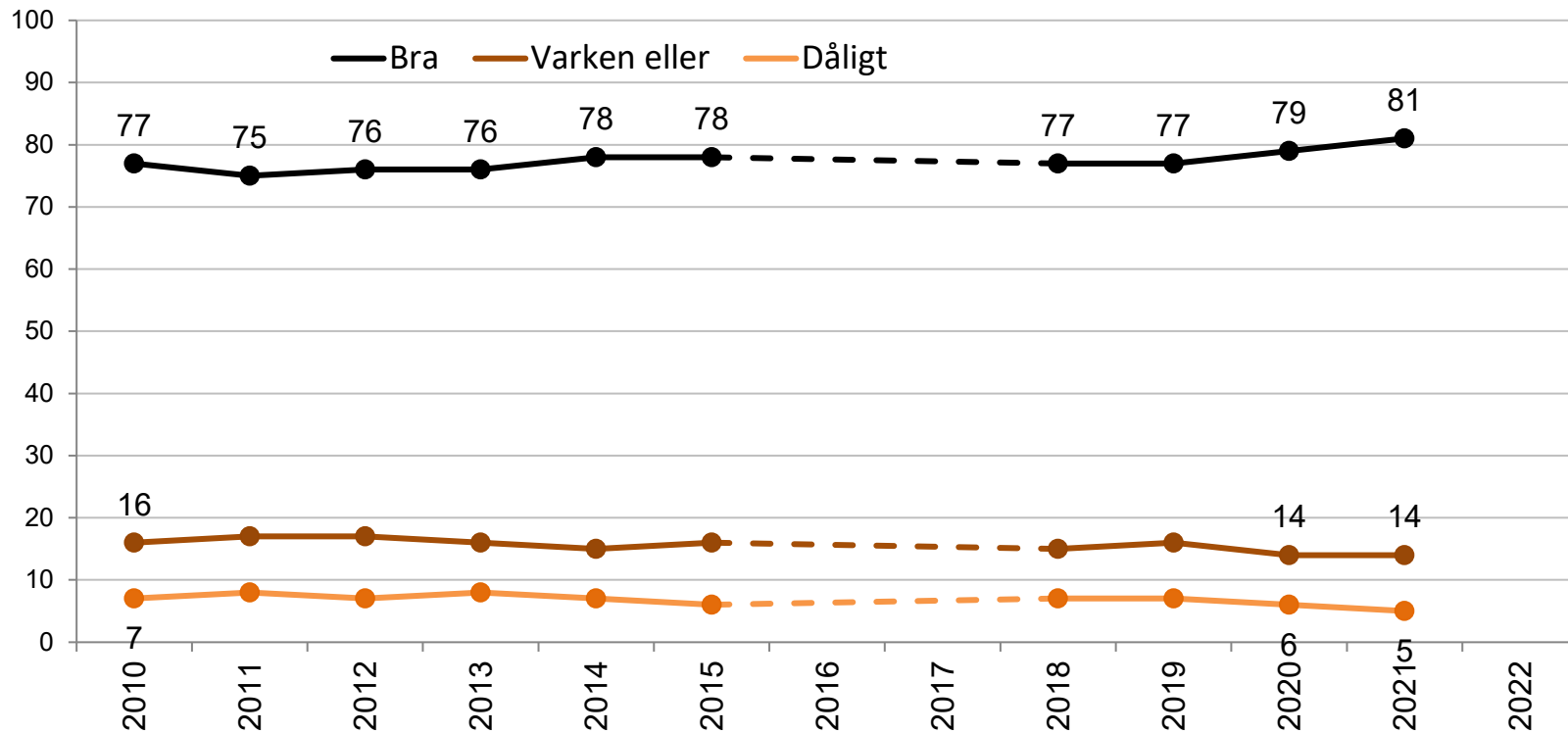
“Hur har enligt din mening nedanstående ekonomiska förhållanden förändrats under de senaste 12 mån? Din egen ekonomiska situation”

Bedömning av den personliga ekonomin

"Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?"

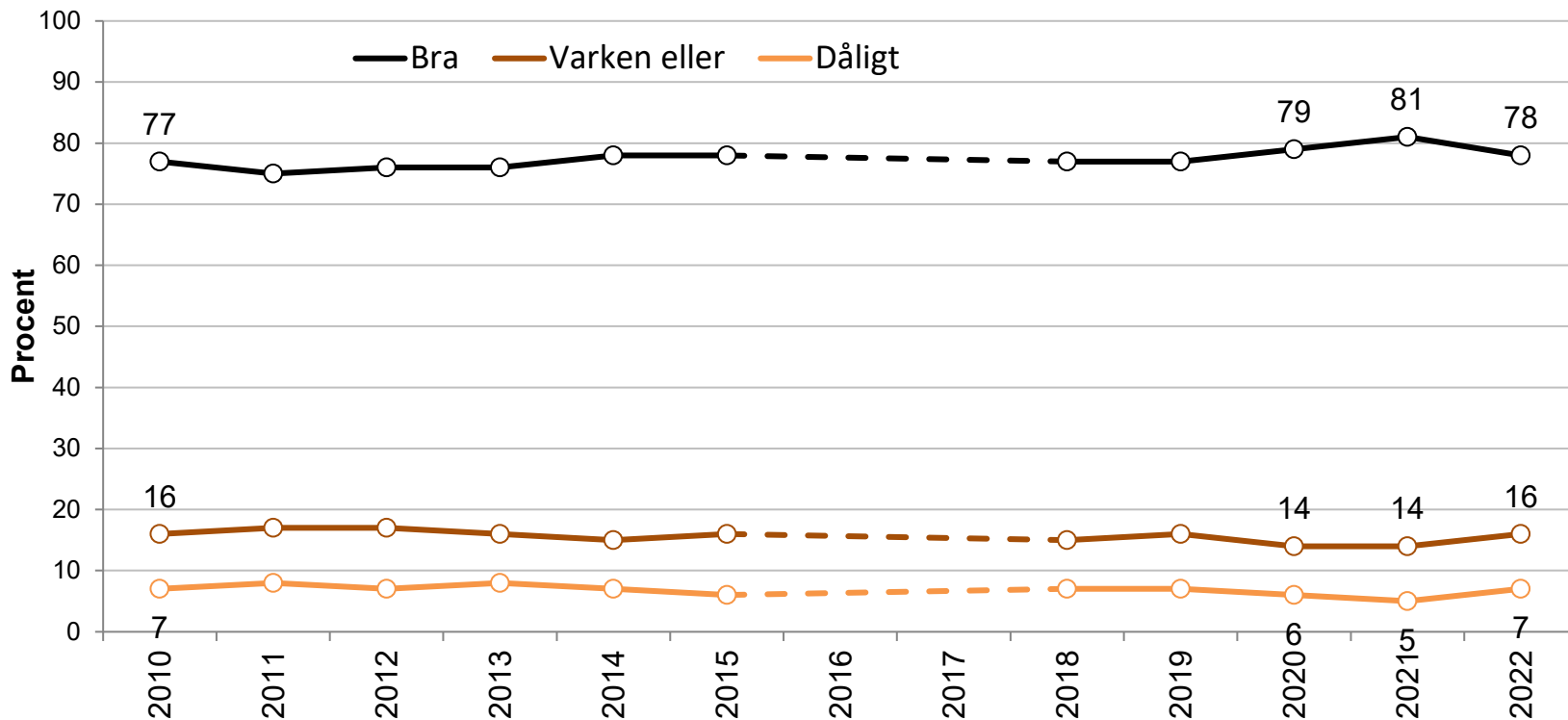
Hur klarar sig hushållsekonomin?

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1996-2022

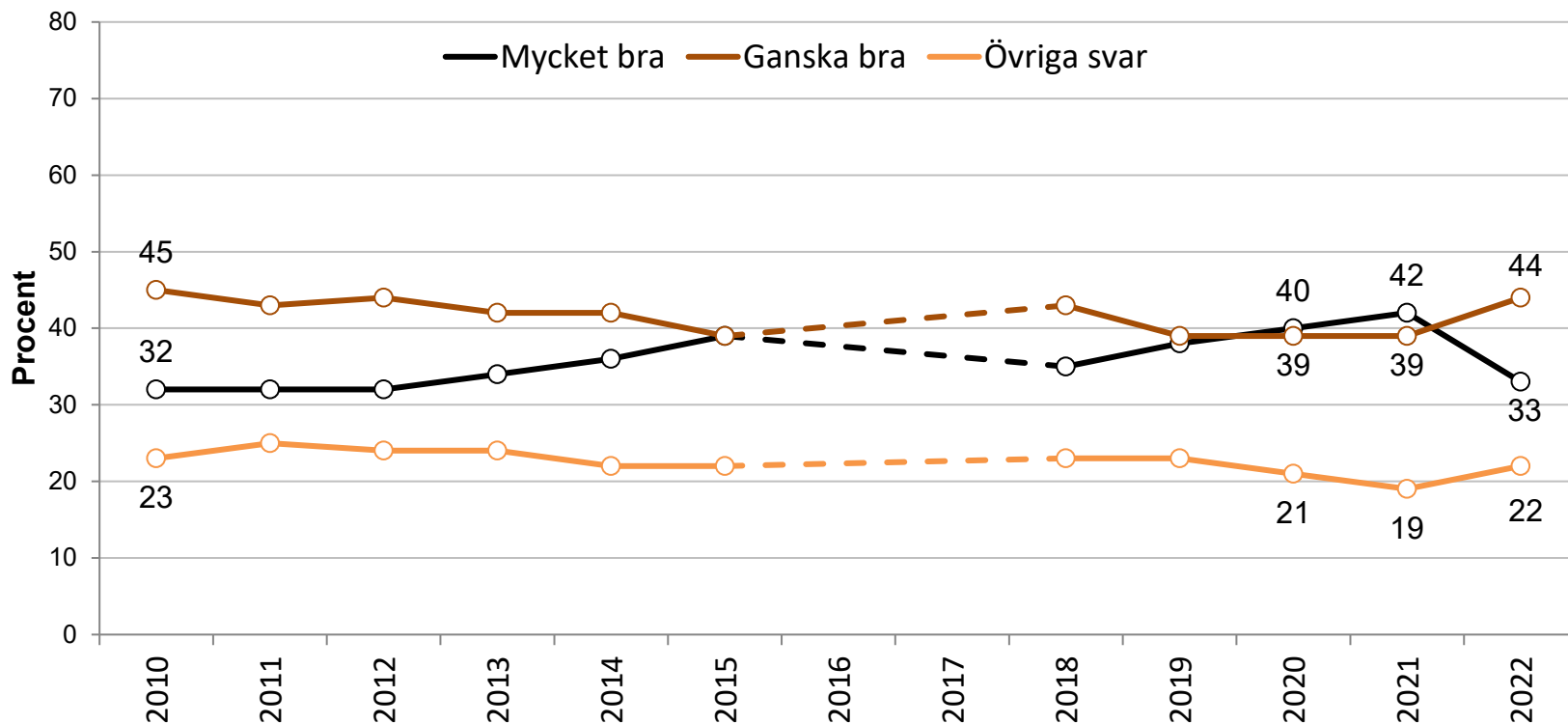
"Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?"

Hur klarar sig hushållsekonomin?

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1996-2022

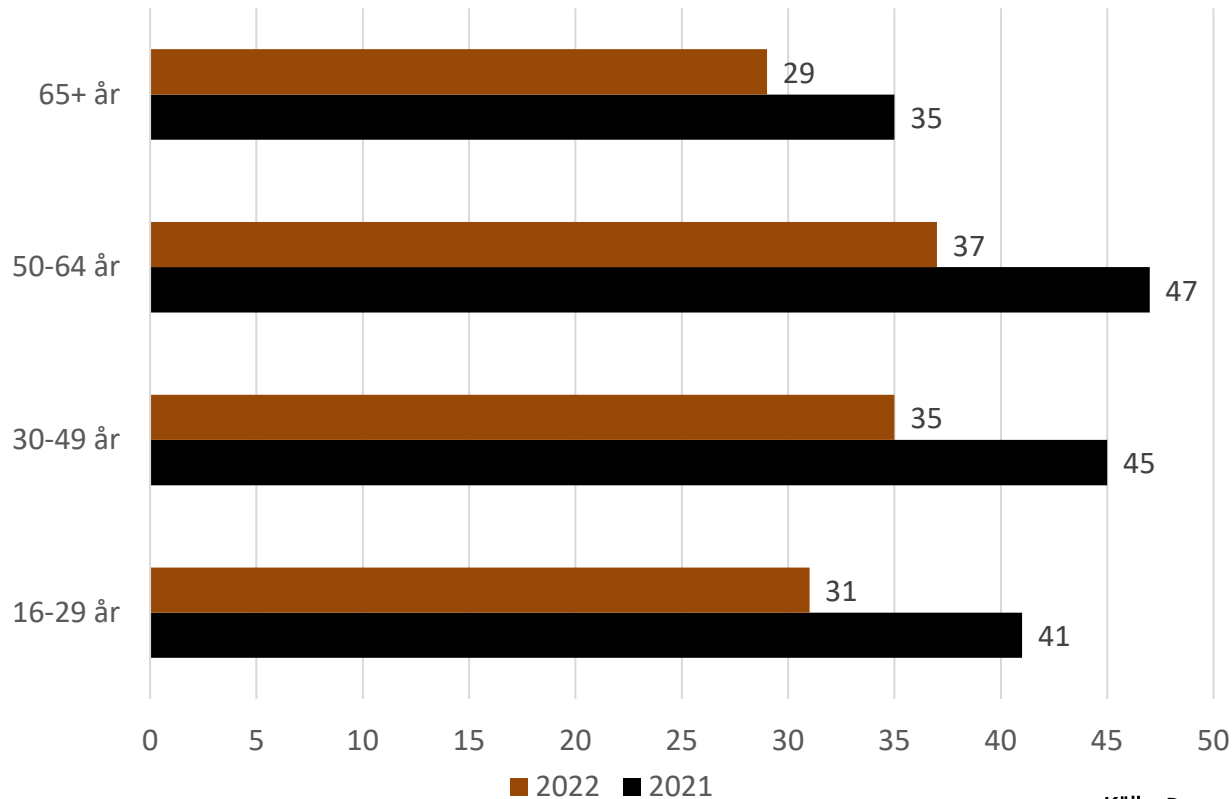
Hur klarar sig hushållsekonomin?

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010-2022

”Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?”

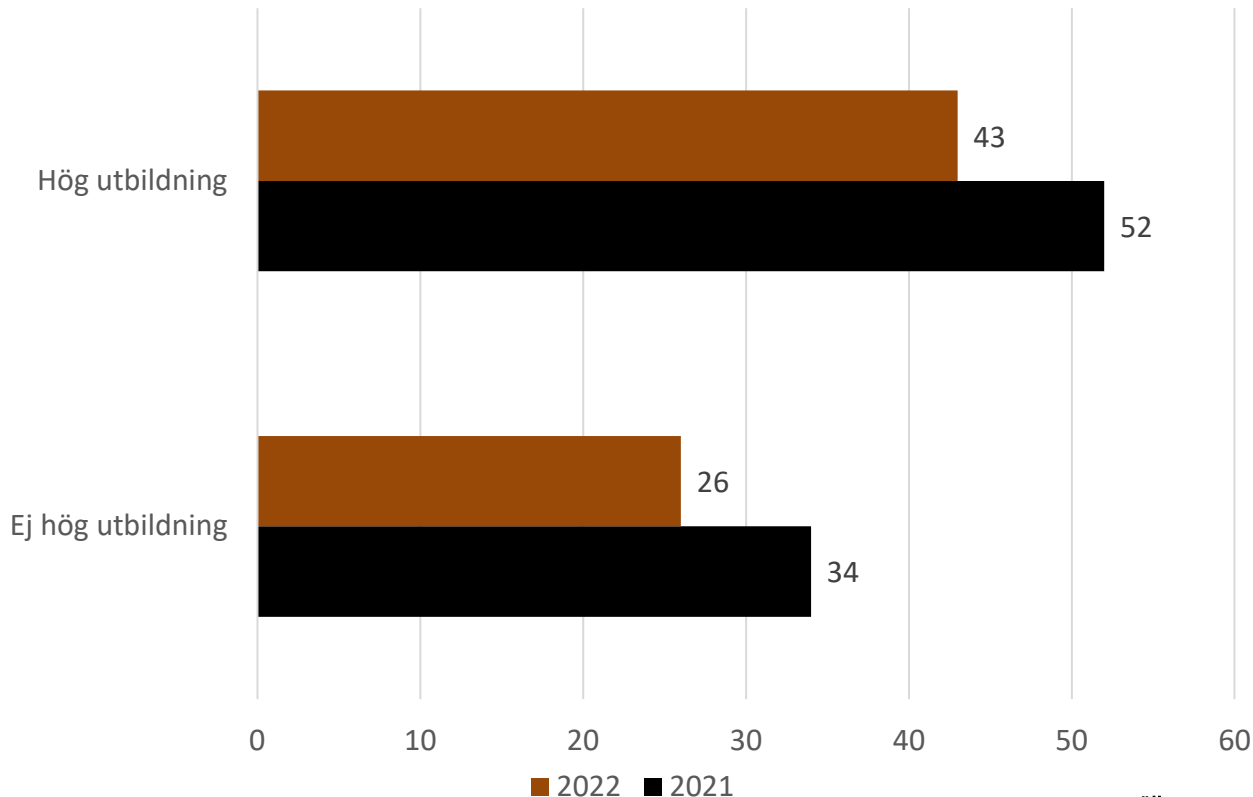
Andel som klarar sig mycket bra på sin inkomst 2021 och 2022 (procent)

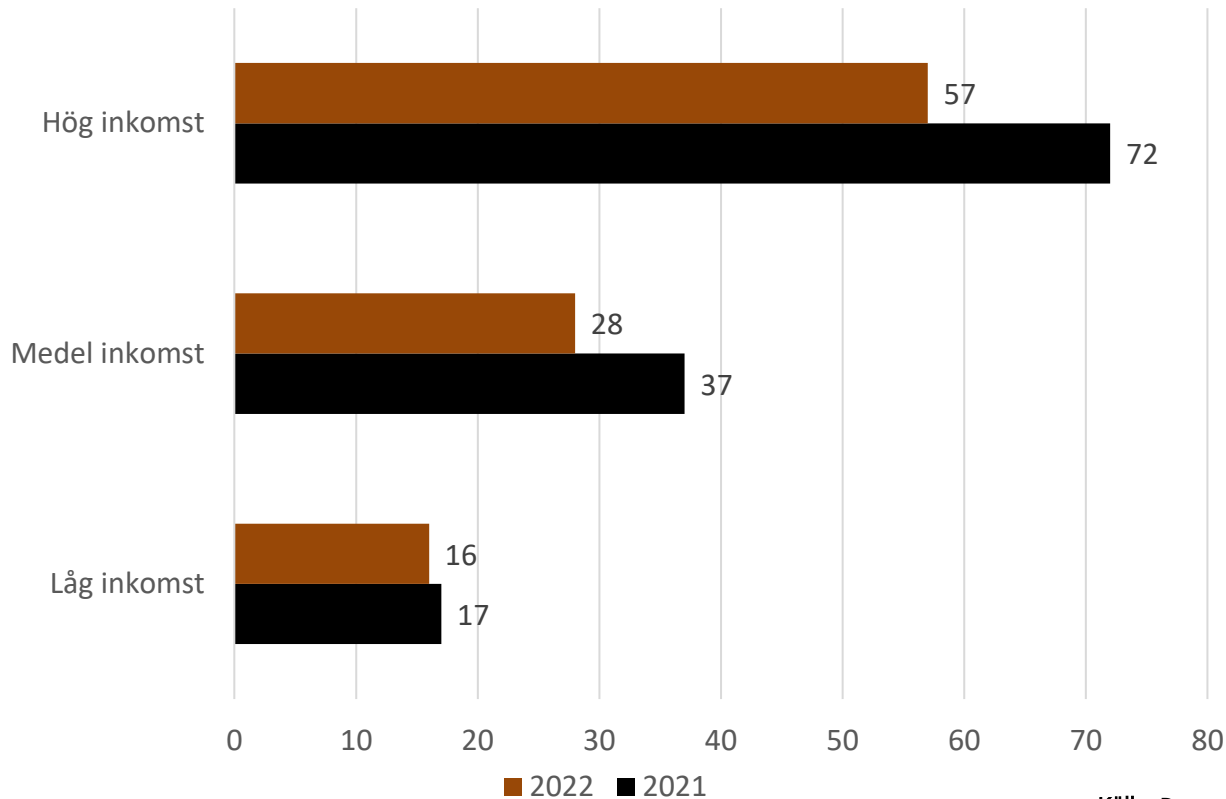
”Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?”

Andel som klarar sig mycket bra på sin inkomst 2021 och 2022 (procent)

”Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?”

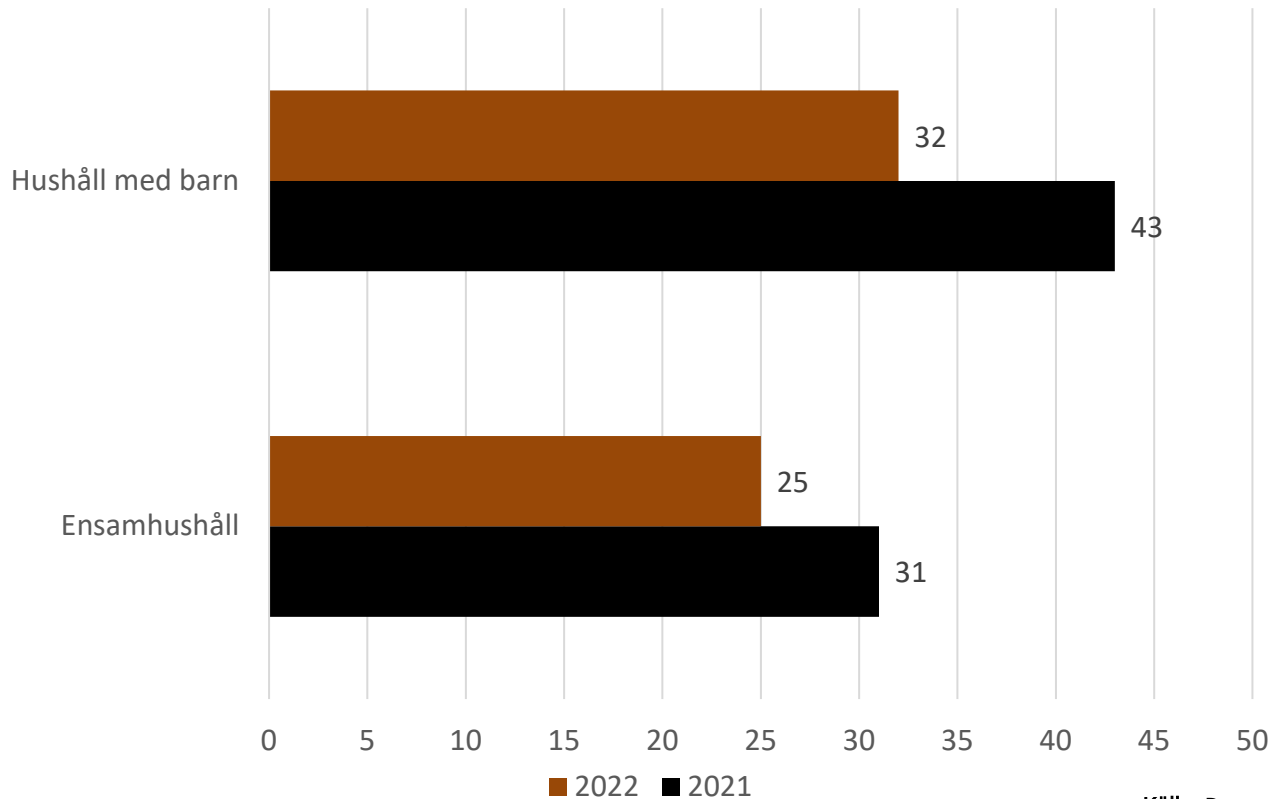
Andel som klarar sig mycket bra på sin inkomst 2021 och 2022 (procent)

”Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?”

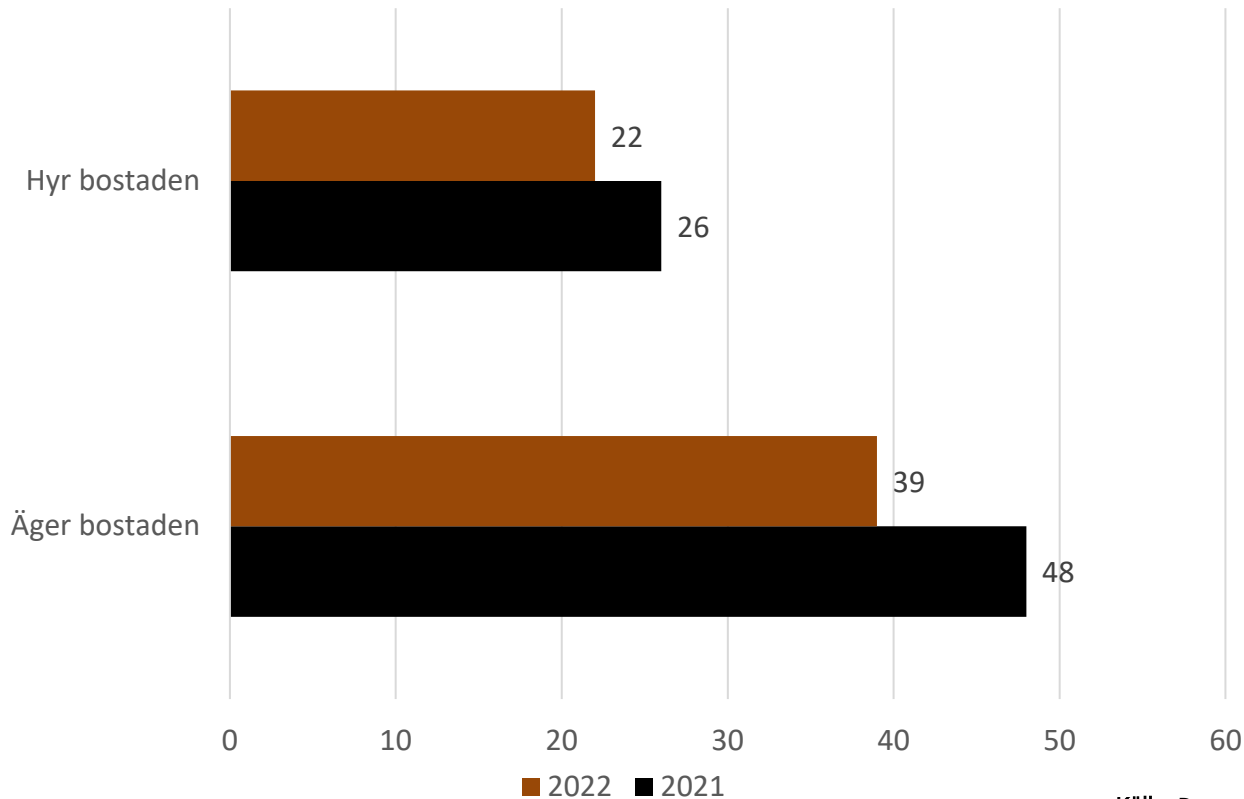
Andel som klarar sig mycket bra på sin inkomst 2021 och 2022 (procent)

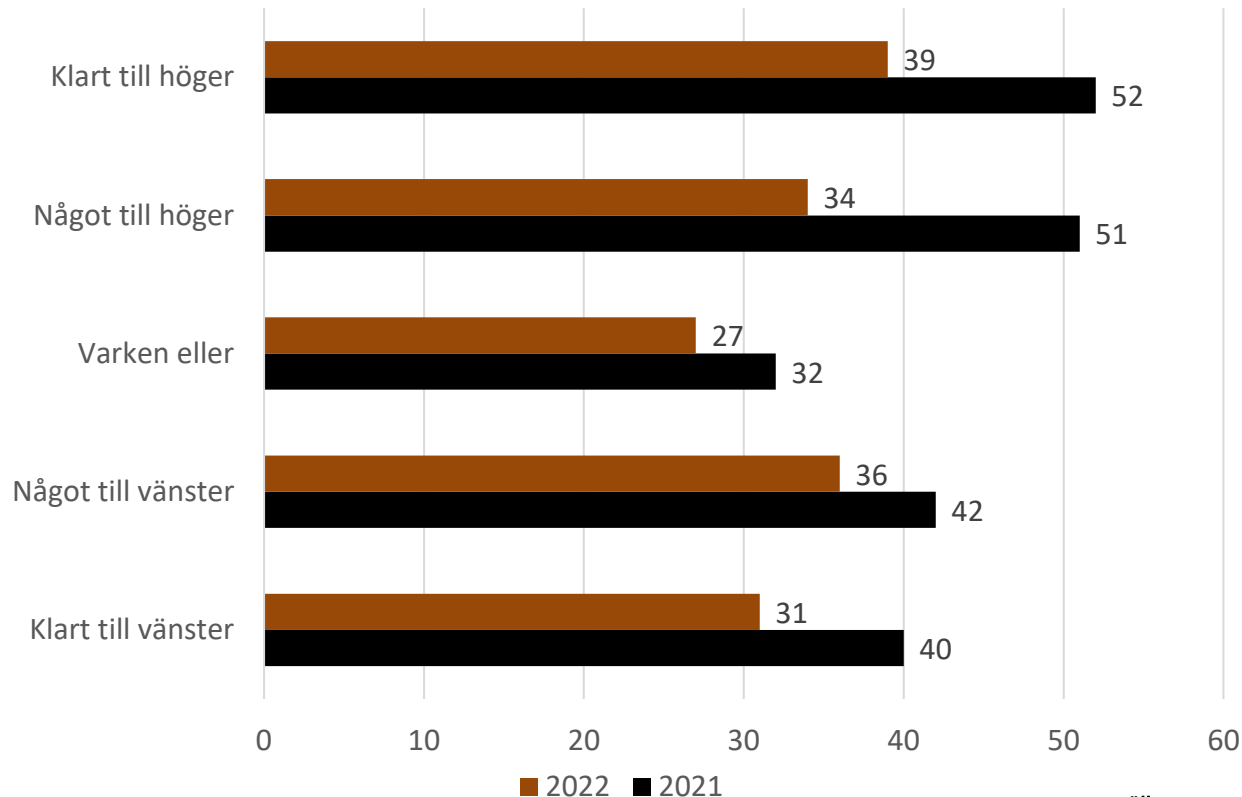
”Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?”

Andel som klarar sig mycket bra på sin inkomst 2021 och 2022 (procent)

"Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?"

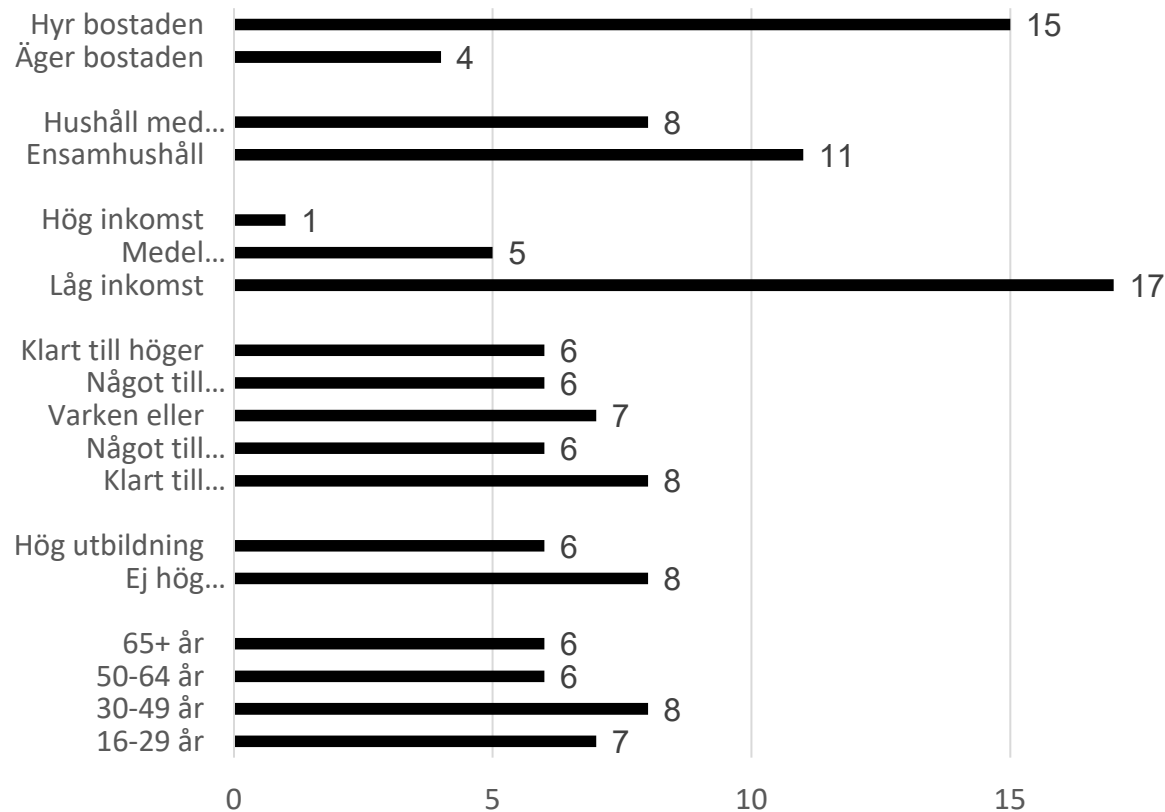
Andel som klarar sig mycket bra på sin inkomst 2021 och 2022 (procent)

"Hur klarar sig ditt hushåll på nuvarande inkomst?"

Andel som klarar sig dåligt på sin inkomst 2022 (procent)

Sammanfattning synen på ekonomin

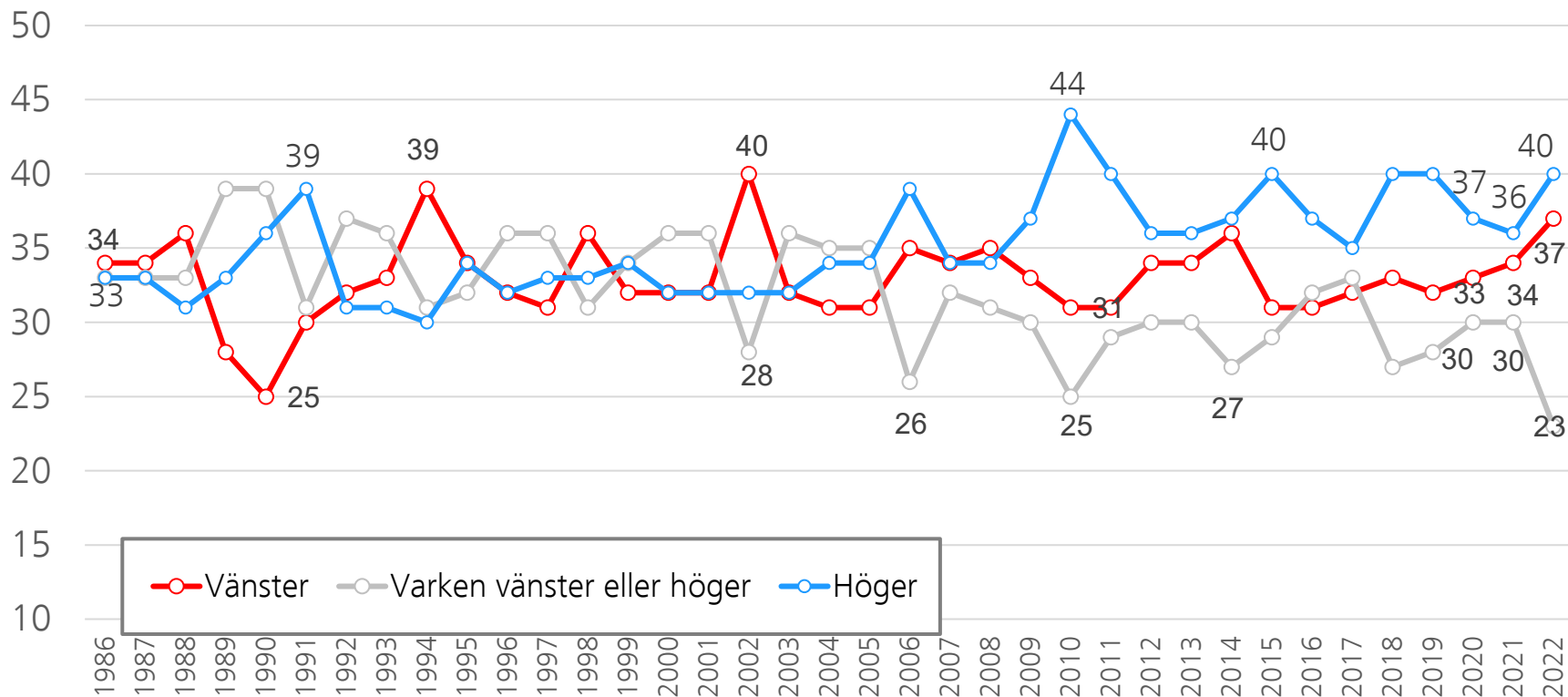
- ✓ Mest negativa synen på länge för både samhällsekonomin och den personliga ekonomin
- ✓ Största ökningen någonsin på ett år i andelen som säger att deras privatekonomi har försämrats
- ✓ De flesta hushåll uppger dock fortfarande att de klarar sig bra på sin inkomst
- ✓ Den tydligaste förändringen att många av de som tidigare klarade sig "mycket bra" nu klarar sig "ganska bra"

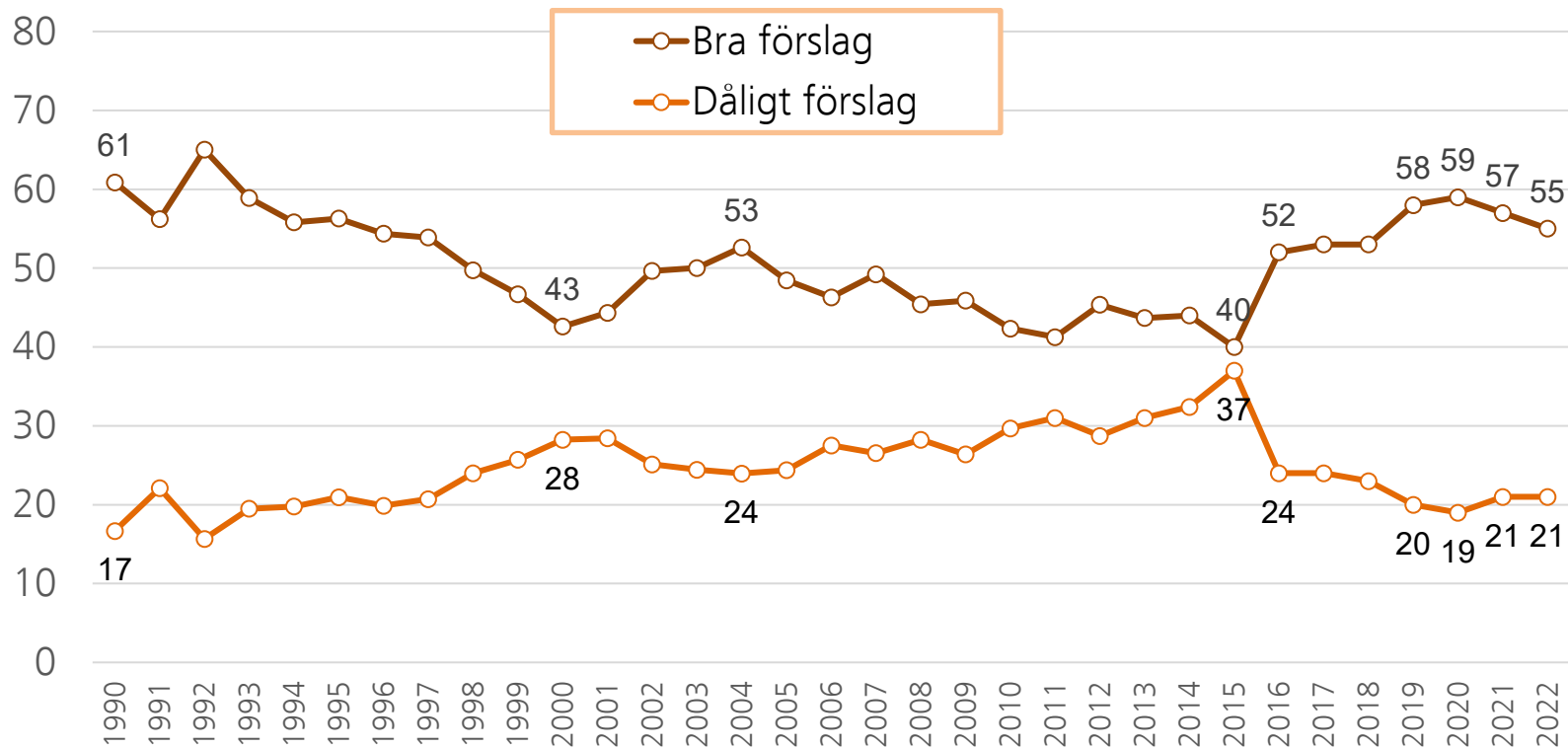
IDEOLOGI OCH POLITISKA SAKFRÅGOR

”Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster-höger skala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?”

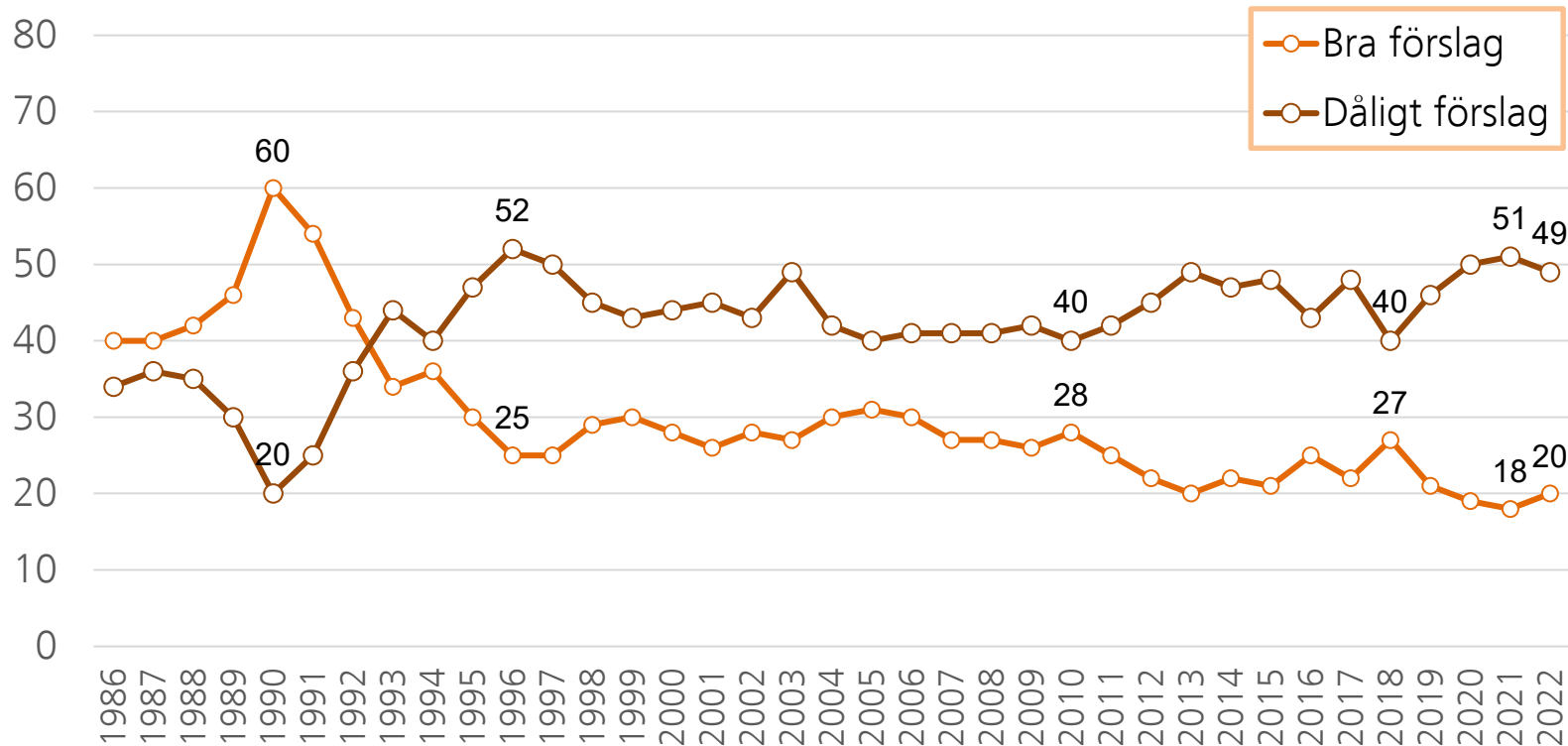
Ideologisk vänster-högerplacering

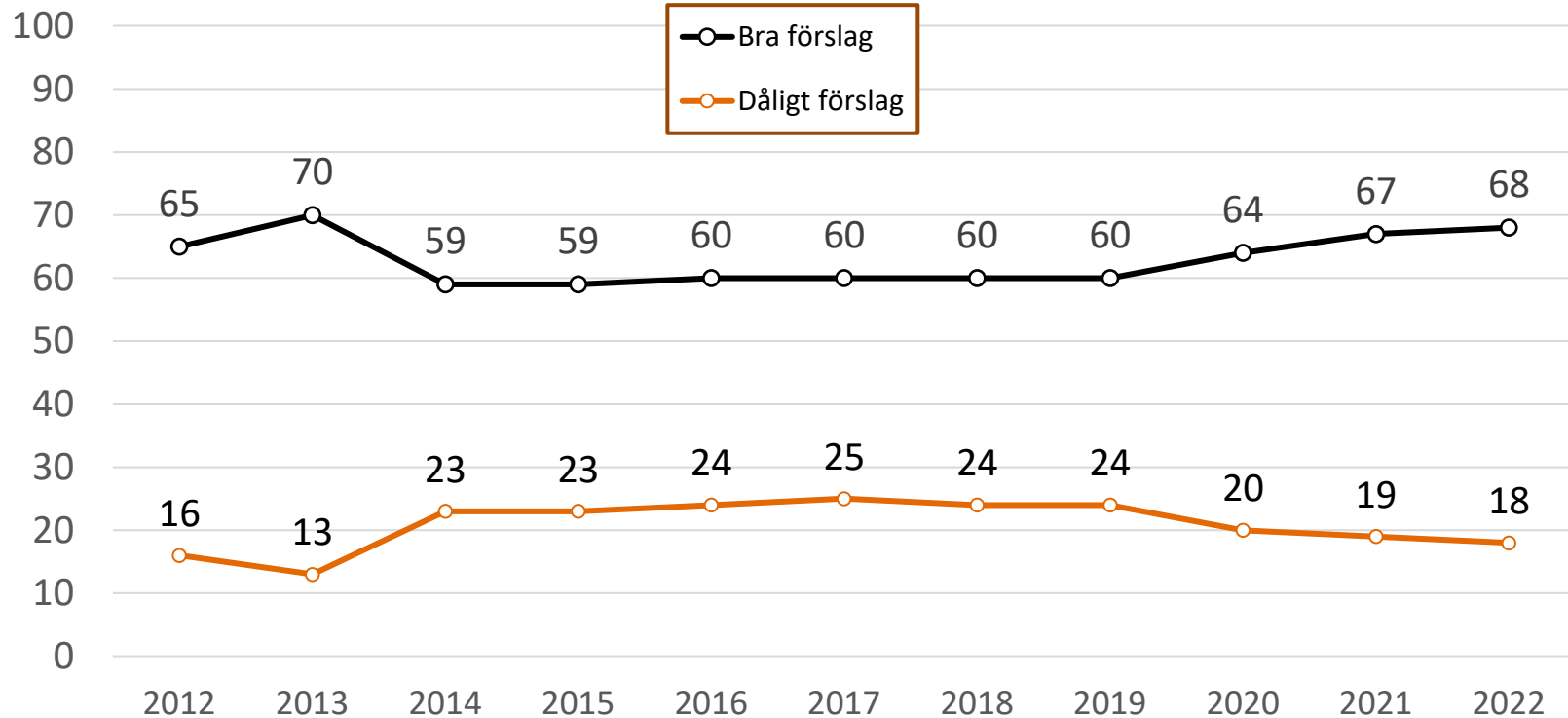
Inställning till att ta emot *färre* flyktingar i Sverige

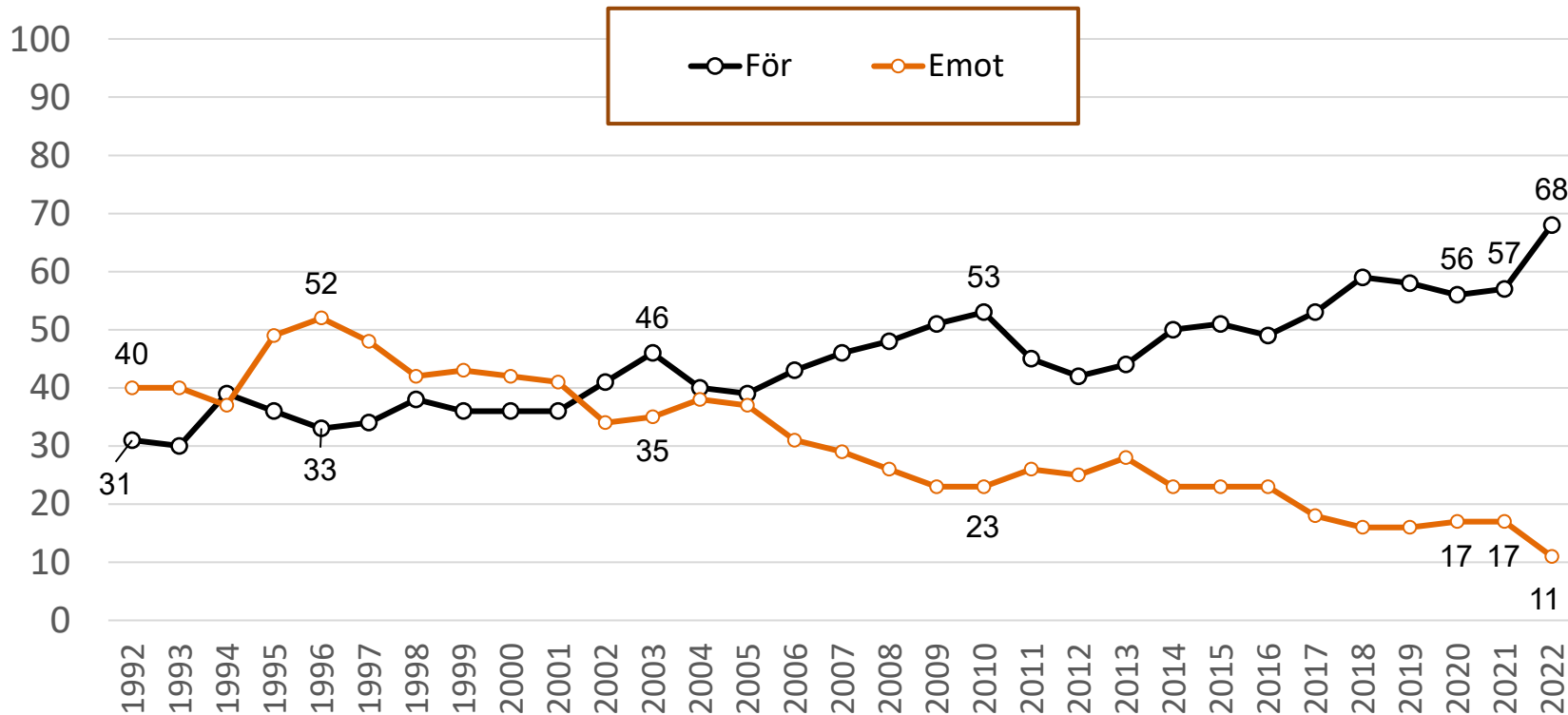
Inställning till att *minska* den offentliga sektorn (procent)

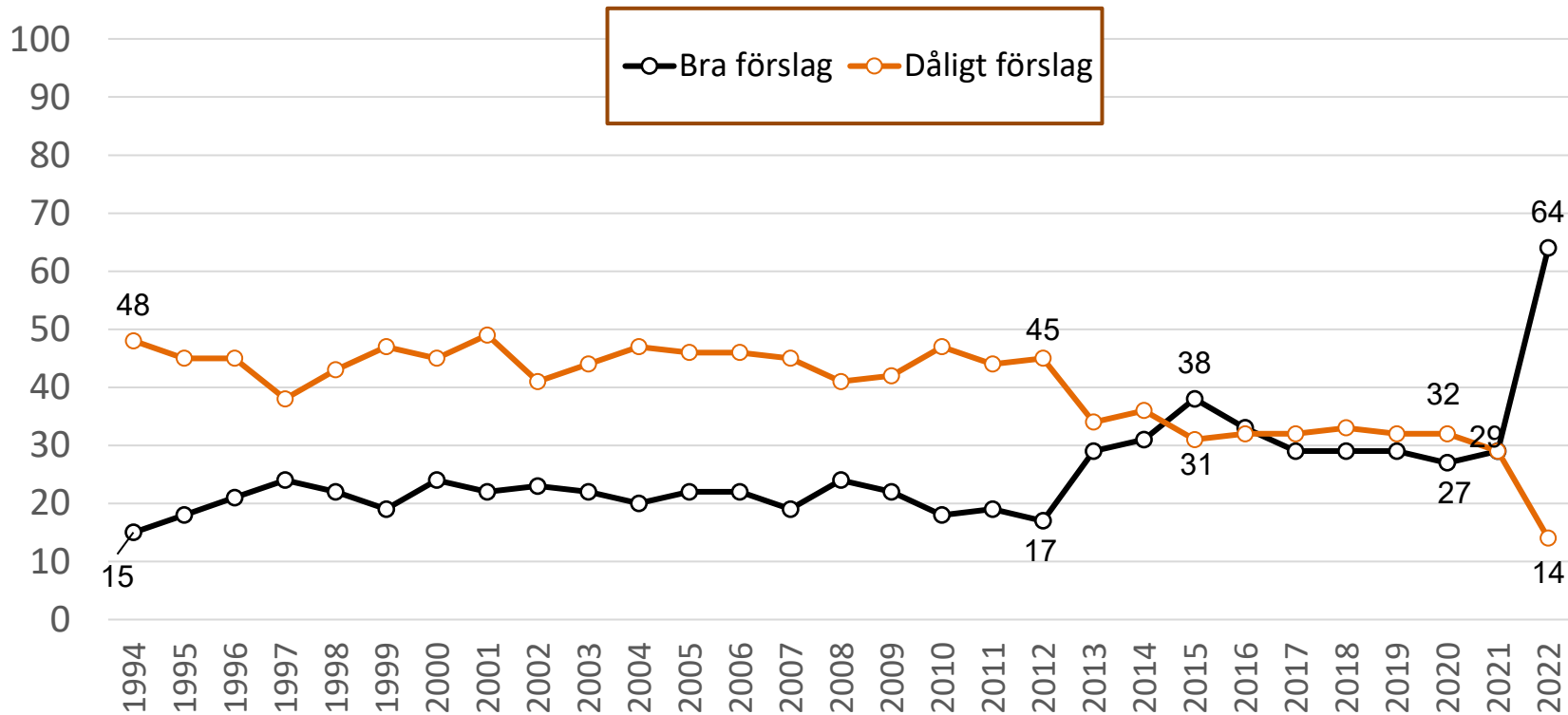
Inställning till att *inte tillåta* vinstutdelning (procent)

Åsikt om EU-medlemskapet

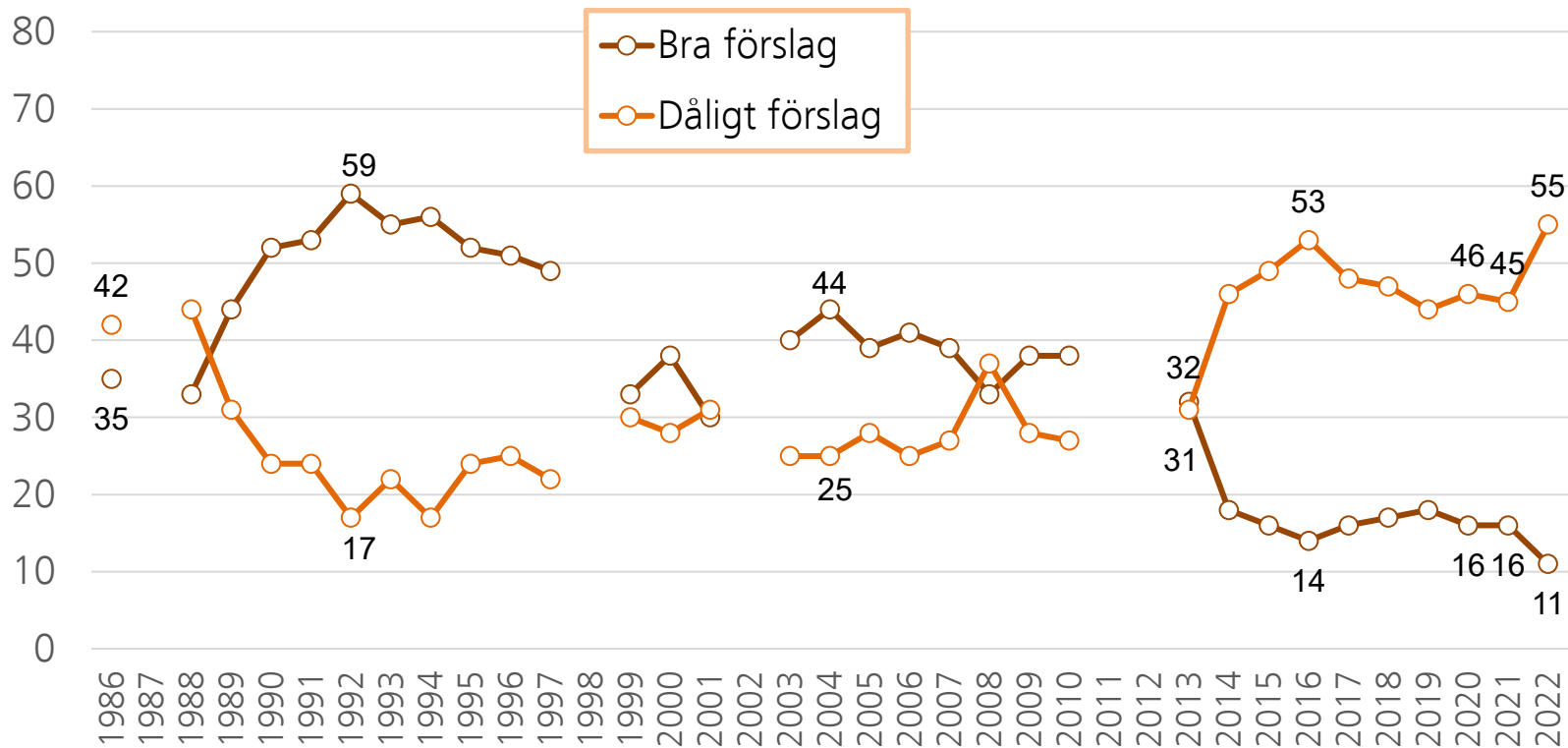

Åsikt om NATO-medlemskap

Inställning till att minska försvarsutgifterna

Sammanfattning av opinionen i politiska sakfrågor

- ✓ Ökad vänster-högerpolarisering. Lägsta andelen "varken till vänster eller höger" någonsin
- ✓ Fortsatt negativ opinion till privatiseringar, vinstutdelning och flyktingmottagande
- ✓ Kraftig ökning av stöd för medlemskap EU och NATO samt motstånd mot neddragningar i försvarsutgifter

VILKA ÄR DE VIKTIGASTE SAMHÄLLSPROBLEMEN OCH POLITISKA FRÅGORNA FÖR BEFOLKNINGEN?

Hur mäter SOM-undersökningen vad som är viktigast?

- Sedan 1987 ställer SOM-institutet en öppen fråga i den årliga undersökningen om vilka frågor eller samhällsproblem de svarande anser är viktigast i Sverige idag.
- De öppna svaren där deltagarna formulerar sig med egna ord kodas sedan in i några hundra kategorier som sedan sammanförs till ett drygt 20-tal huvudområden
- Upp till tre olika frågor/problem kan anges

Viktiga samhällsfrågor

Andel som spontant nämner frågor/samhällsproblem som viktigast i Sverige idag, 2022 (2021 inom parentes)

#1

#2

#3

#4

#5

#6

#7

#8

#9

#10

*Vilken eller vilka frågor
eller samhällsproblem
tycker du är viktigast i
Sverige i dag?*

Viktiga samhällsfrågor

Andel som spontant nämner frågor/samhällsproblem som viktigast i Sverige idag, 2022 (2021 inom parentes)

#1	(1)	Brottslighet	37	(41)
----	-----	---------------------	-----------	-------------

Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag?

Viktiga samhällsfrågor

Andel som spontant nämner frågor/samhällsproblem som viktigast i Sverige idag, 2022 (2021 inom parentes)

#1	(1)	Brottslighet	37	(41)
#2	(2)	Sjukvård	36	(33)
#3	(4)	Miljö/energi/klimat	30	(26)
#4	(5)	Skola/utbildning	24	(24)
#5	(3)	Invandring/integration	22	(31)

Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag?

Viktiga samhällsfrågor

Andel som spontant nämner frågor/samhällsproblem som viktigast i Sverige idag, 2022 (2021 inom parentes)

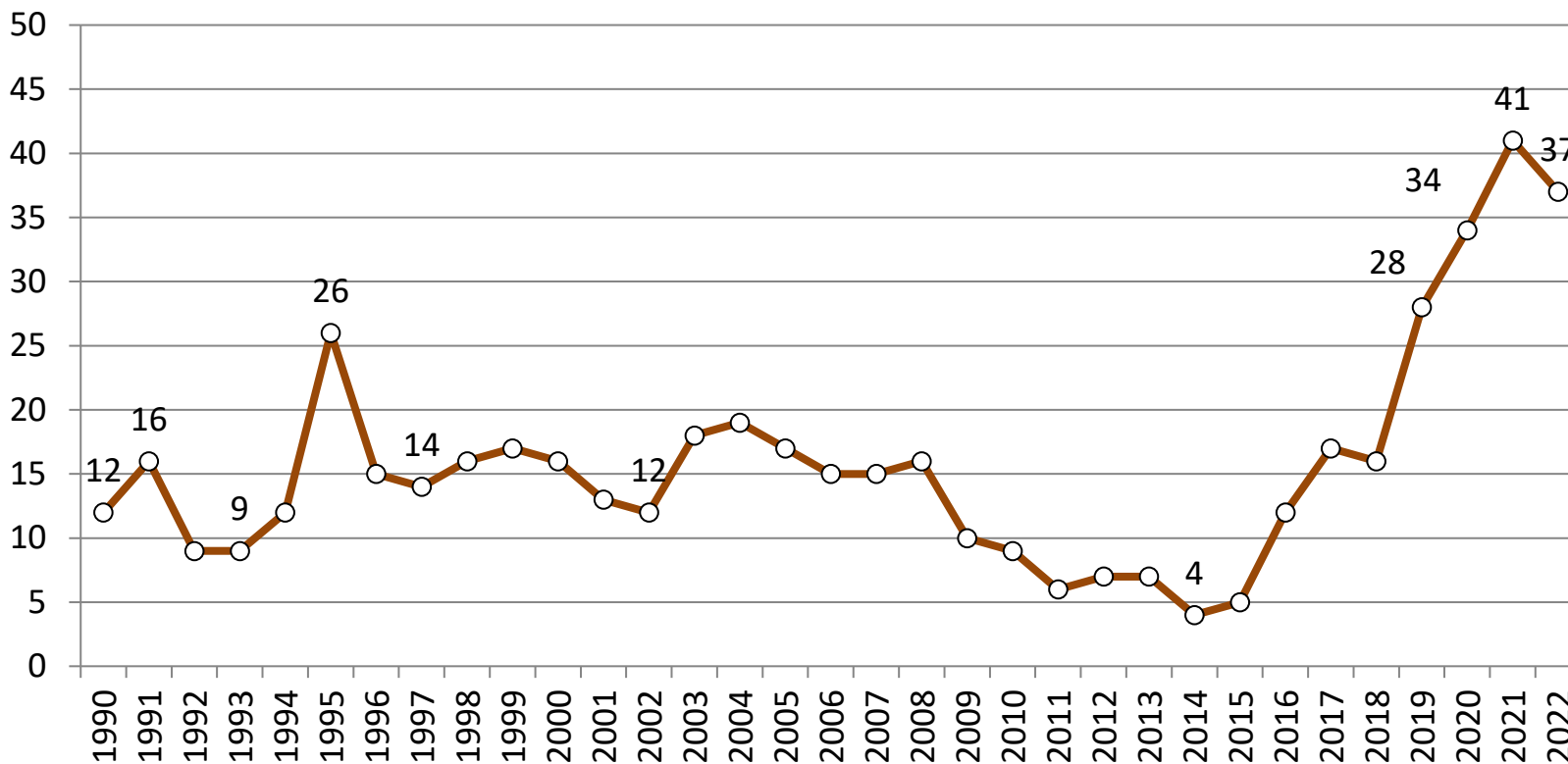
#1	(1)	Brottslighet	37	(41)
#2	(2)	Sjukvård	36	(33)
#3	(4)	Miljö/energi/klimat	30	(26)
#4	(5)	Skola/utbildning	24	(24)
#5	(3)	Invandring/integration	22	(31)
#6	(6)	Sociala frågor	12	(14)
#7	(10)	Ekonomi	10	(4)
#8	(7)	Äldre frågor	7	(13)
#9	(9)	Demokrati/rättigheter	4	(5)
#10	(8)	Arbetsmarknad	3	(6)

Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag?

Viktiga samhällsfrågor 1: Brottslighet

Andel omnämmanden som viktig fråga/samhällsproblem 1990-2022 (procent)

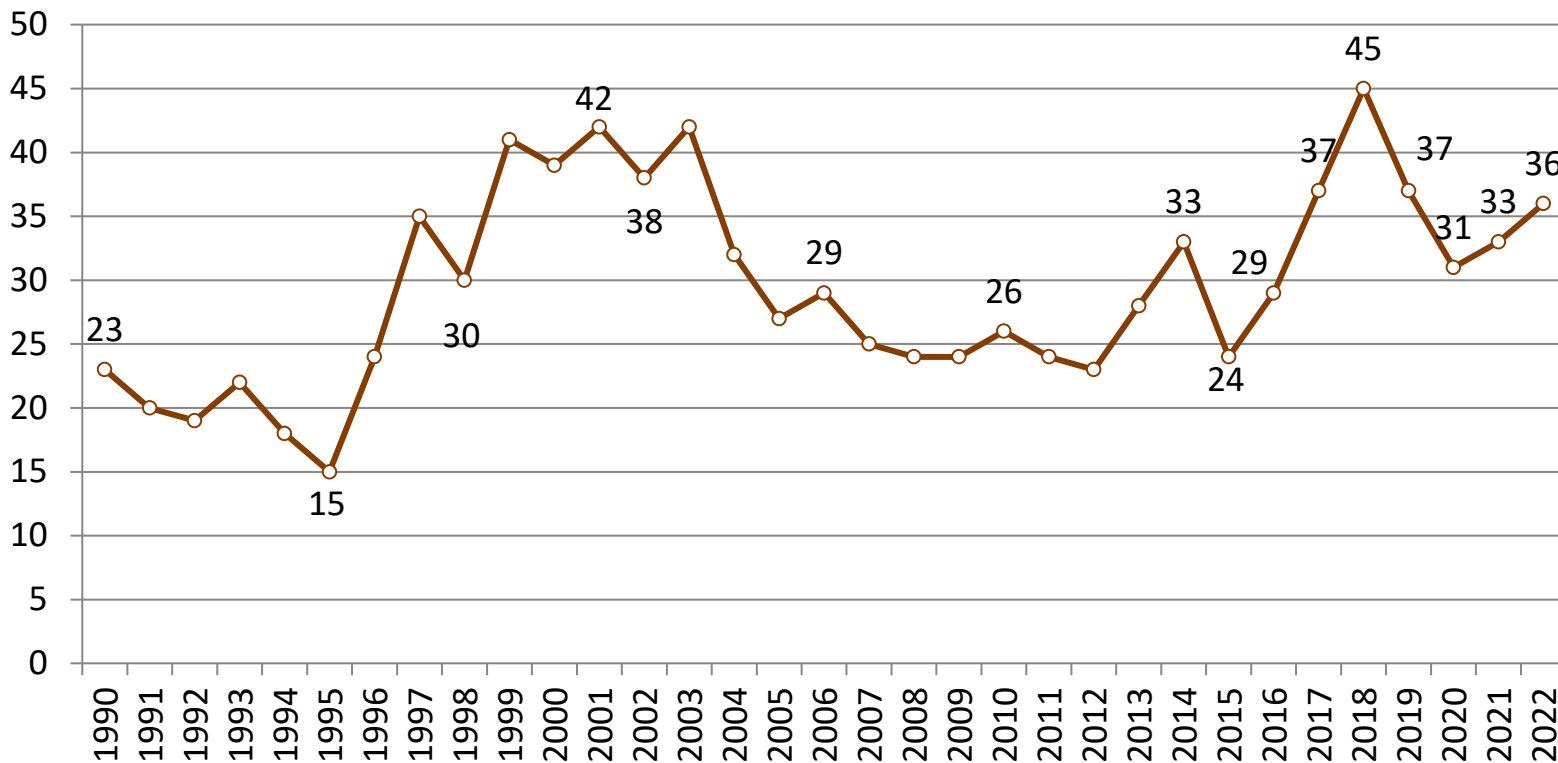

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1990-2022

Viktiga samhällsfrågor 2: Sjukvård

Andel omnämningen som viktig fråga/samhällsproblem 1990-2022 (procent)

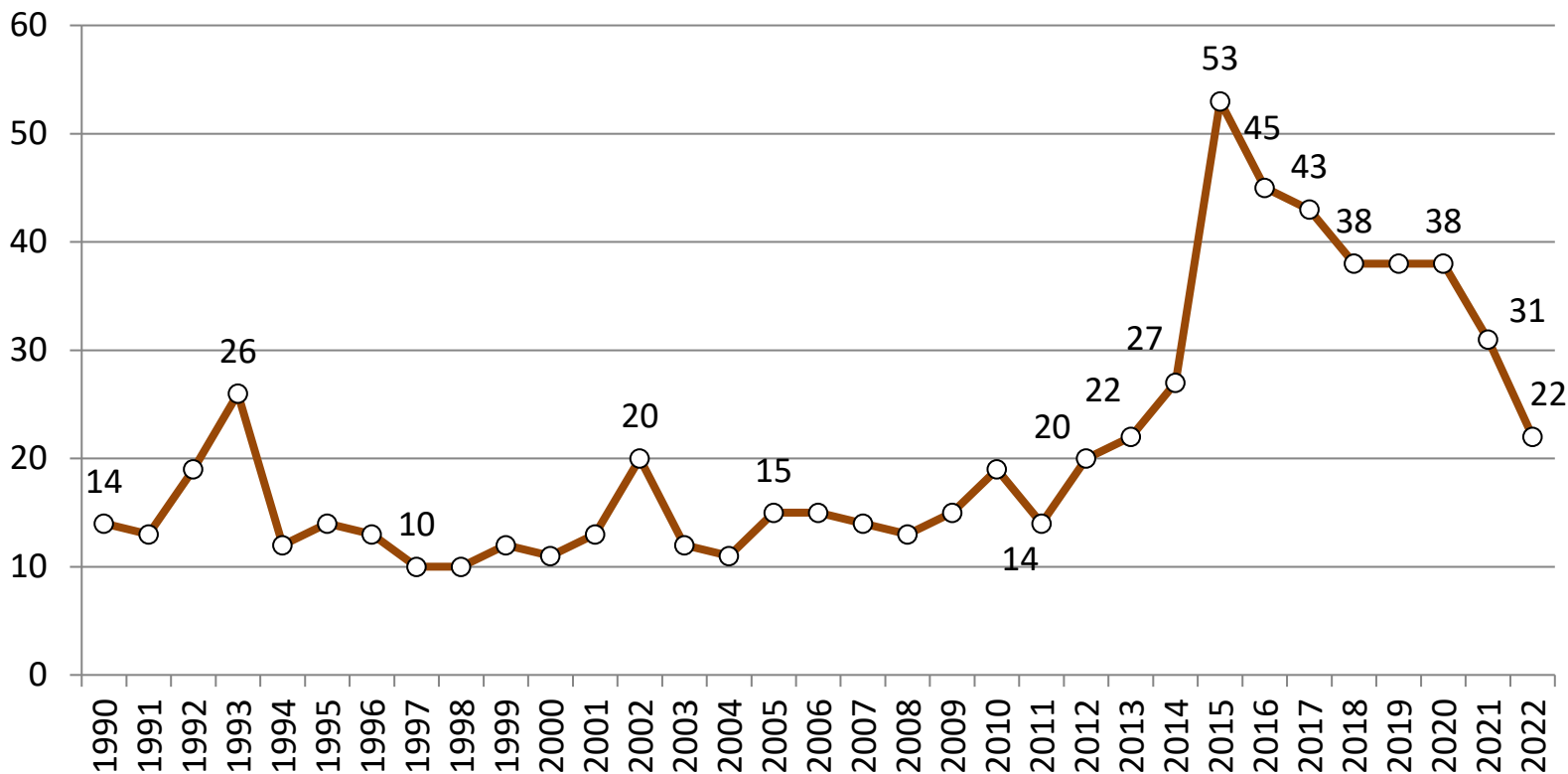

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1990-2022

Viktiga samhällsfrågor 3: Invandring / integration

Andel omnämmanden som viktig fråga/samhällsproblem 1990-2022 (procent)

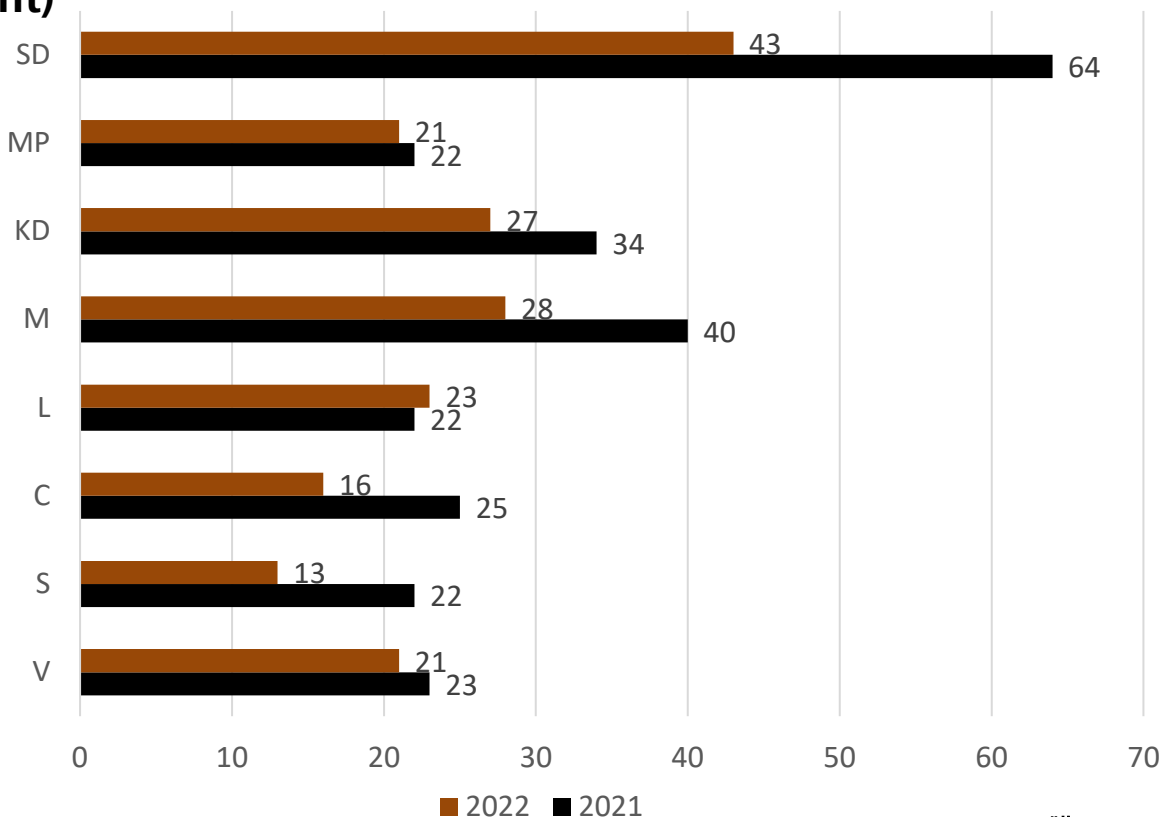

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1990-2022

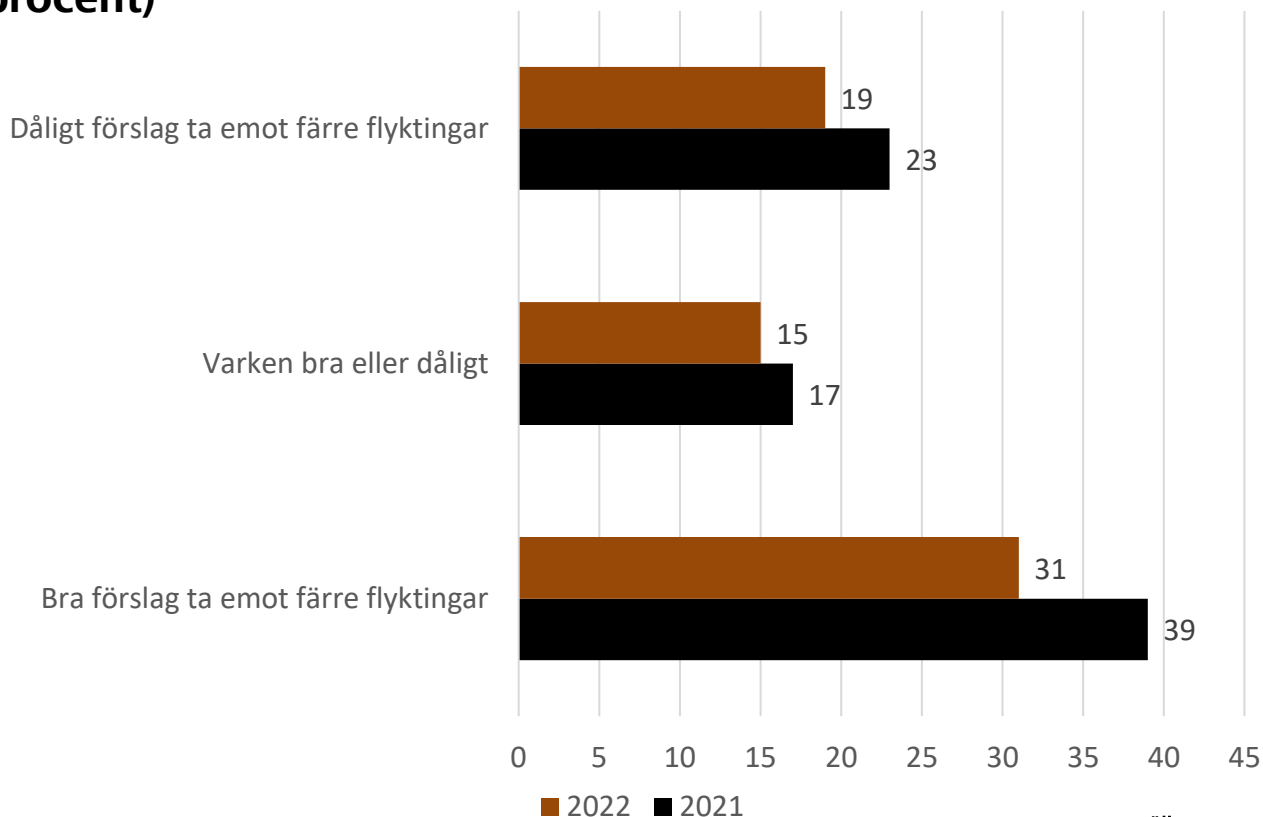
Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag?

Invandring/integration ett viktigt problem 2021 och 2022 (procent)

Invandring/integration ett viktigt problem 2021 och 2022 (procent)

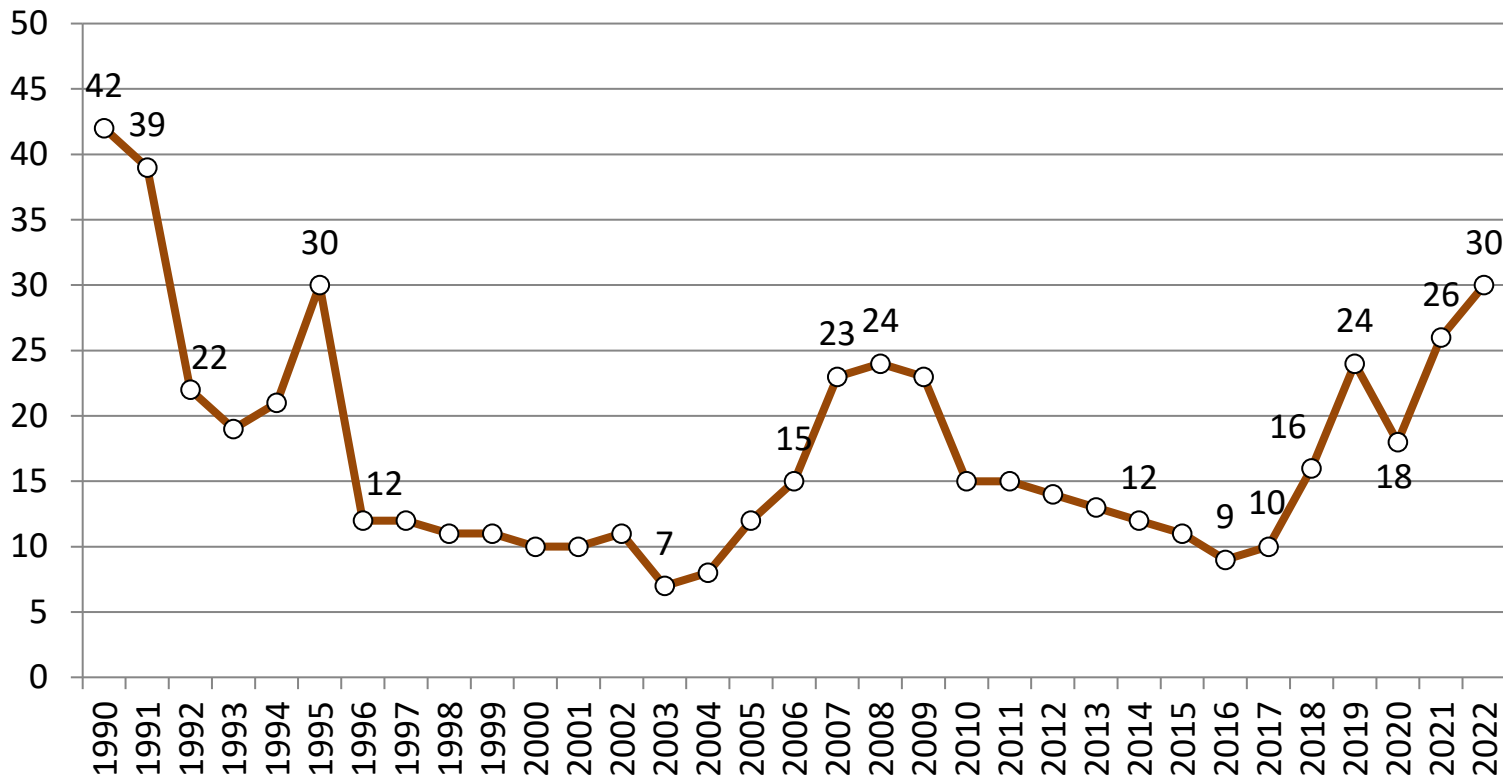

Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag?

Viktiga samhällsfrågor 4: Miljö, klimat och energi

Andel omnämningen som viktig fråga/samhällsproblem 1990-2022 (procent)

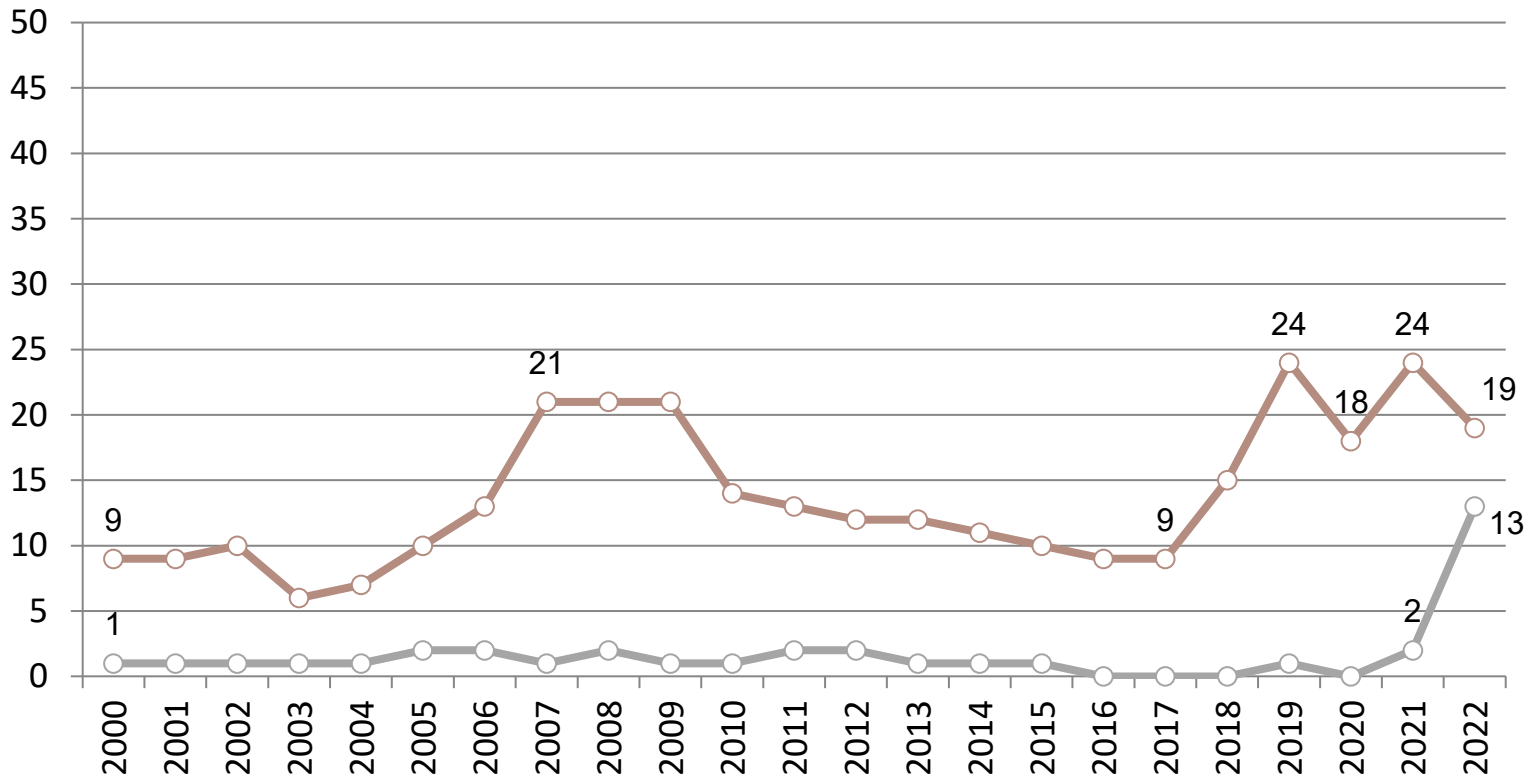

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1990-2022

Miljö & klimat samt energifrågan separat

Andel omnämningen som viktig fråga/samhällsproblem 1990-2022 (procent)

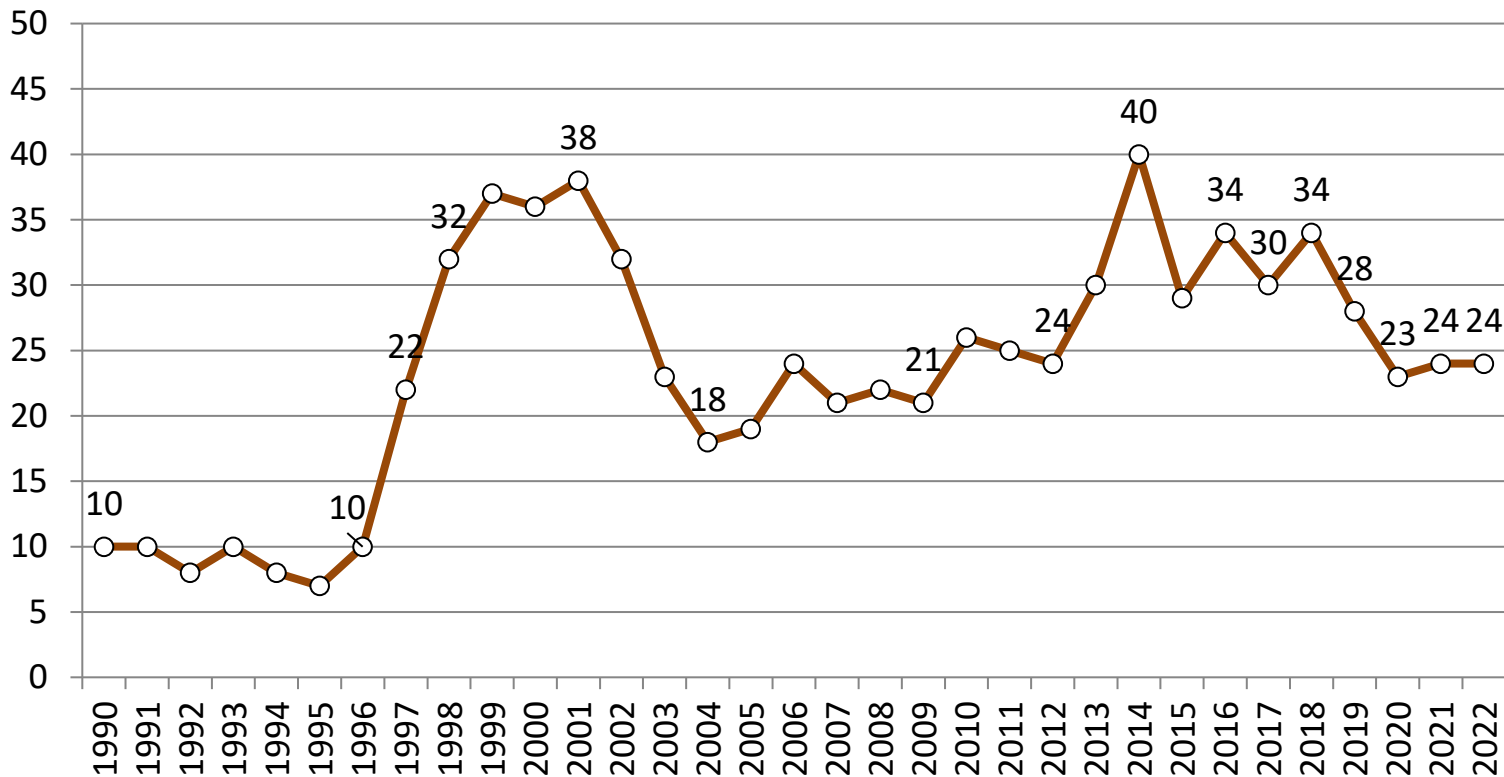

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1990-2022

Viktiga samhällsfrågor 5: Skola/utbildning

Andel omnämmanden som viktig fråga/samhällsproblem 1990-2022 (procent)

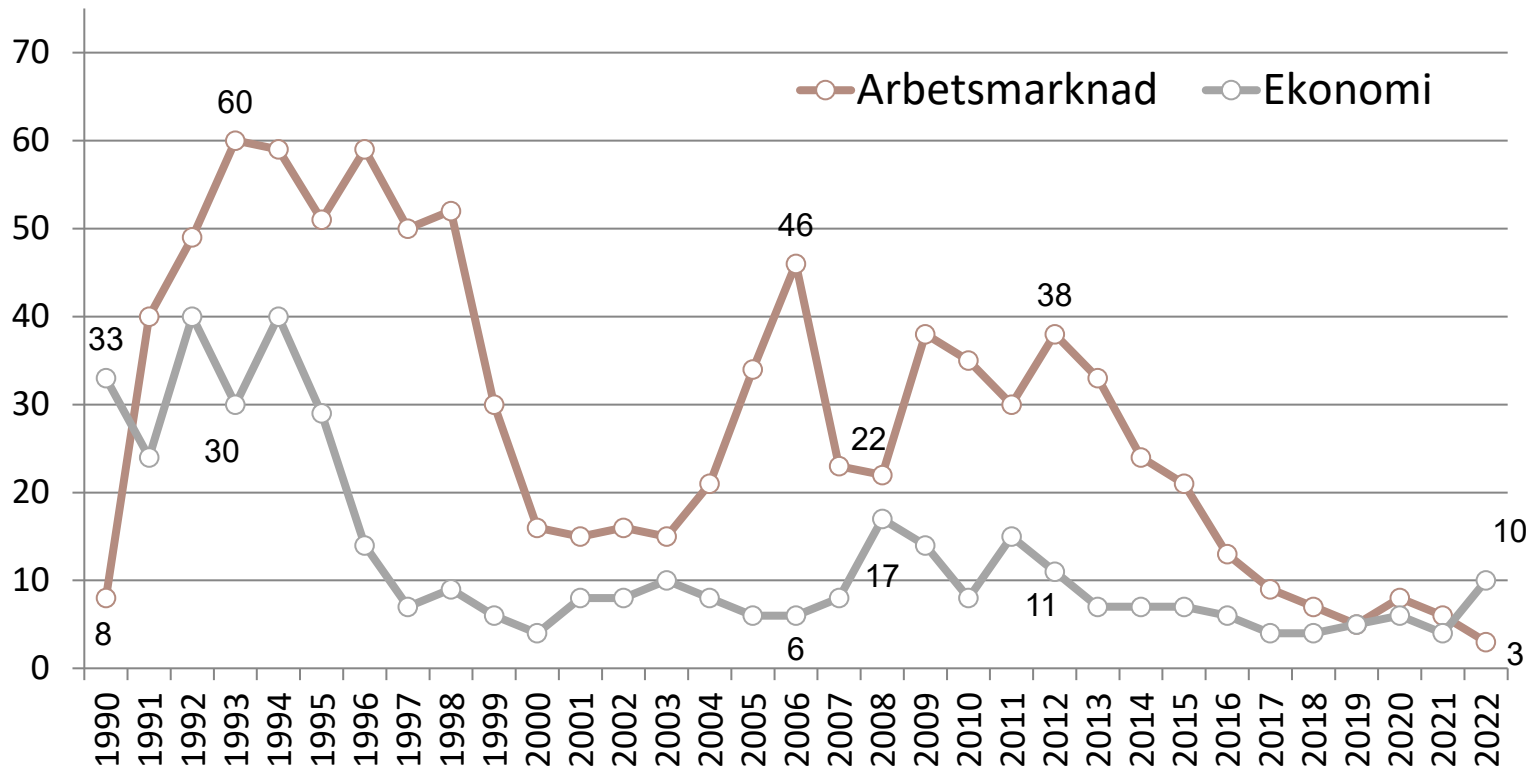

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1990-2022

Viktiga samhällsfrågor 7 och 10: ekonomi och sysselsättning

Andel omnämmanden som viktig fråga/samhällsproblem 1990-2022 (procent)

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1990-2022

Sammanfattning av de viktigaste frågorna 2022

- ✓ Brottsligheten fortsatt fråga nummer 1 på allmänhetens dagordning
- ✓ Ekonomin ökar, men har lång väg till toppen
- ✓ Migration/integration fortsätter tappa och minskar kraftigt, dock på femte plats
- ✓ Klimatfrågan minskar i betydelse medan energi ökar

Tack för uppmärksamheten